

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

do projektu miejscowego planu zagospodarowania
przestrzennego gminy Międzychód – dla części obrębu
Kamionna, dla obszaru położonego w rejonie
ulic Poznańskiej i Powstańców Wielkopolskich

Autor opracowania:
Marcin Piernikowski

Poznań, luty 2014 r./marzec 2017 r.*
*uwzględnia zmiany wynikające z opinii i uzgodnień

I. WSTĘP.....	3
1. Podstawy formalno – prawne opracowania.....	3
2. Cele i zakres opracowania.....	3
3. Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy	4
4. Źródła informacji wykorzystane w opracowaniu.....	4
II. OCENA AKTUALNEGO STANU I FUNKCJONOWANIA ŚRODOWISKA..	6
1. Położenie obszaru badań.....	6
2. Aktualny stan zagospodarowania i użytkowania terenu.....	7
3. Charakterystyka fizjograficzna terenu.....	7
4. Wartości kulturowe.....	11
5. Ochrona prawna zasobów przyrodniczych i walorów krajobrazowych.....	11
6. Stan, jakość i zagrożenia środowiska przyrodniczego.....	12
III. INFORMACJA O ZAWARTOŚCI PROJEKTU PLANU, JEGO GŁÓWNYCH CELACH I POWIĄZANIACH.....	15
1. Cele projektu planu miejscowego.....	15
2. Ustalenia projektu planu miejscowego.....	15
3. Powiązanie ustaleń projektu planu miejscowego z innymi dokumentami.....	16
4. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji ustaleń projektu planu miejscowego.....	17
IV. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTU PLANU MIEJSCOWEGO.....	18
V. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBŁU MIĘDZYNARODOWYM I KRAJOWYM.....	19
VI. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIE USTALEŃ PROJEKTU MPZP NA POSZCZEGÓLNE KOMPONENTY ŚRODOWISKA.....	22
1. Wpływ na klimat lokalny i zanieczyszczenie powietrza.....	22
2. Emitowanie hałasu.....	24
3. Oddziaływanie na krajobraz.....	26
4. Oddziaływanie powierzchnię ziemi i glebę.....	27
5. Oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne.....	29
6. Oddziaływanie na szatę roślinną i różnorodność biologiczną.....	31
7. Oddziaływanie na faunę.....	32
8. Oddziaływanie na obszary chronione na podstawie przepisów odrębnych.....	33
9. Oddziaływanie na zasoby naturalne.....	33
10. Emitowanie promieniowania elektromagnetycznego.....	35
11. Oddziaływanie na dobra materialne i dziedzictwo kulturowe.....	35
12. Oddziaływanie na ludzi.....	35
13. Oddziaływanie transgraniczne.....	36
VII. ROZWIĄZANIA ZAPOBIEGAJĄCE LUB OGRANICZAJĄCE NEGATYWNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO, W TYM ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE	36
VIII. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PLANU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA	37
IX. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	39

I. WSTĘP

1. Podstawy formalno – prawne opracowania

Konieczność sporządzania prognozy oddziaływania na środowisko do projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wynika przede wszystkim z zapisów:

- art. 51, ust. 1 *Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*¹;
- art. 17, pkt. 4 *Ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*².

Prognoza jest sporządzana obowiązkowo do każdego projektu planu miejscowego lub jego zmiany chyba, że Burmistrz, po uzgodnieniu z niżej wymienionymi organami uzna, iż realizacja postanowień danego dokumentu nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko. W tym miejscu należy podkreślić, że odstępienie od strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, której częścią jest prognoza oddziaływania na środowisko, w przypadku planu miejscowego może dotyczyć wyłącznie projektu planu stanowiącego niewielką modyfikację przyjętego już planu.

Następnie organ opracowujący projekt planu poddaje go wraz z prognozą opiniowaniu przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska oraz przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego. Organ opracowujący projekt planu bierze pod uwagę ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko oraz opinie ww. organów, a także rozpatruje uwagi i wnioski zgłaszane z udziałem społeczeństwa.

2. Cel i zakres opracowania

Prognoza oddziaływania na środowisko sporządzona została dla potrzeb projektu mpzp gminy Międzychód – dla części obrębu Kamionna, dla obszaru położonego w rejonie ulic Poznańskiej i Powstańców Wielkopolskich.

Zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w niniejszej prognozie uzgodniony został, zgodnie z art. 53 *Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz*

¹ Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r. poz. 353, ze zm.);

² Ustawa z 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2016 r. poz. 778, ze zm.)

o ocenach oddziaływania na środowisko, z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska oraz z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym.

Do głównych celów przedmiotowego opracowania należą:

- 1) diagnoza obecnego stanu i funkcjonowania środowiska;
- 2) określenie skutków wpływu realizacji ustaleń projektu mpzp na poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego, na warunki życia i zdrowia ludzi oraz dobra materialne i dobra kultury;
- 3) przedstawienie możliwości rozwiązań alternatywnych eliminujących, bądź ograniczających negatywne oddziaływanie na środowisko.

Prognoza obejmuje obszar w granicach projektu planu miejscowego wraz z terenami pozostającymi w zasięgu oddziaływania wynikającego z realizacji ustaleń tego planu.

W niniejszej pracy analizie i ocenie poddano projekt planu zawierający ustalenia realizacyjne oraz załącznik graficzny w skali 1 : 1000.

3. Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy

Na podstawie zebranych materiałów oraz szczegółowej wizji terenowej dokonano: analizy komponentów i cech środowiska przyrodniczego, oceny prawidłowości jego funkcjonowania, oceny stanu funkcjonowania oraz charakterystyki dotychczasowego zainwestowania badanego obszaru. Wnioski wynikające z ww. analiz skonfrontowano z ustaleniami projektu mpzp oraz przepisami prawa ochrony środowiska.

Podczas prac nad prognozą wykorzystano metodę indukcyjno-opisową, polegającą na łączeniu w całość zebranych informacji o środowisku i jego funkcjonowaniu. Zastosowano również metodę porównawczą, wykorzystując wiedzę o funkcjonowaniu środowiska jako całości.

4. Źródła informacji wykorzystane w opracowaniu

Prognozę oddziaływania na środowisko dotyczącą projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego mpzp gminy Międzychód – dla części obrębu Kamionna, dla obszaru w rejonie ulic Poznańskiej i Powstańców Wielkopolskich sporządzono w oparciu o materiały archiwalne, publikacje mapowe, literaturę oraz własne obserwacje terenowe. W opracowaniu wykorzystano następujące materiały planistyczne i kartograficzne:

- 1) Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego mpzp gminy Międzychód – dla części obrębu Kamionna, dla obszaru położonego w rejonie ulic Poznańskiej i Powstańców Wielkopolskich, marzec 2017 r.;

- 2) Mapa zasadnicza w skali 1: 1000;
- 3) Mapa glebowo-rolnicza w skali 1 : 5 000;
- 4) Mapa hydrograficzna, arkusz Międzychód N-33-128-B, w skali 1 : 50000;
- 5) Mapa sozologiczna, arkusz Międzychód N-33-128-B, w skali 1 : 50000;
- 6) Mapa geologiczna Polski – mapa utworów powierzchniowych, arkusz Świebodzin, w skali 1 : 200000;
- 7) Mapa mezoregionów fizycznogeograficznych Polski w skali 1 : 200000;
- 8) „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Międzychód”, 2010 r., Jeleniogórskie Biuro Planowania i Projektowania Sp. z o.o.

Wnioski formułowano wykorzystując literaturę specjalistyczną i materiały niepublikowane, wśród których wyróżnić należy:

- 1) „Dokumentacja hydrogeologiczna określająca warunki hydrogeologiczne w związku z ustanawianiem obszarów ochronnych Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 146 Subzbiornik Jezioro Bytyńskie-Wronki-Trzciel”, Warszawa, marzec 2013;
- 2) Karwacka G., Kijowska J., A. Kijowski, S. Żynda, 2002, „Komentarz do mapy sozologicznej w skali 1 : 50 000 arkusz N-33-128-B Międzychód”, Poznań;
- 3) Kinas R., 2009, Dokumentacja geologiczna złoża kruszywa naturalnego "Kamionna EG" w kat. C1 w miejscowości Kamionna, gm. Międzychód, pow. międzychodzki, woj. Wielkopolskie, Luboń;
- 4) Mojski J. E., 1977, „Objaśnienia do mapy geologicznej Polski arkusz Świebodzin w skali 1 : 200000, Wydawnictwo Geologiczne, Warszawa;
- 5) „Monitoringu diagnostyczny wód podziemnych w 2012 r.”, WIOŚ, 2013, Poznań;
- 6) „Raport o stanie środowiska w Wielkopolsce w roku 2014”, WIOŚ, Biblioteka Monitoringu Środowiska, 2015, Poznań;
- 7) „Ocena jakości wód podziemnych w punktach pomiarowych w ramach monitoringu operacyjnego stanu chemicznego wód podziemnych w 2016 r.”, PIG, 2017, Poznań;
- 8) „Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim za rok 2015”, WIOŚ, kwiecień 2016, Poznań;
- 9) Ziętkowiak Z., 2003, „Komentarz do mapy hydrograficznej w skali 1 : 50 000 arkusz N-33-128-B Międzychód”, Poznań.

II. OCENA AKTUALNEGO STANU I FUNKCJONOWANIA ŚRODOWISKA

1. Położenie obszaru badań

1.1 Położenie w strukturze funkcjonalno – przestrzennej gminy

Analizowany obszar, dla którego sporządzony został projekt planu miejscowego położony jest w środkowo-wschodniej części gminy Międzychód, we wsi Kamionna. Północną granicę opracowania stanowi droga krajowa nr 24, a zachodnią ul. Powstańców Wielkopolskich. Powierzchnia obszaru objętego planem wynosi 10,6 ha.

Obowiązująca zmiana „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Międzychód” oznacza analizowany obszar jako:

- teren zabudowy techniczno produkcyjnej,
- teren zabudowy mieszkaniowej – jednorodzinnej oraz towarzyszących usług nieuciążliwych,
- alternatywny przebieg obwodnicy wsi Kamionna w ciągu drogi krajowej nr 24.

Ponadto cały obszar położony jest w granicach Międzychodzkiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, a jego część w otulinie Pszczewskiego Parku Krajobrazowego.

1.2 Położenie geograficzne

Według podziału Polski na jednostki fizycznogeograficzne (J. Kondracki, 2001), cała wieś Kamionna zlokalizowana jest w mezoregionie – Pojezierze Poznańskie (315.51), należącym do makroregionu Pojezierze Wielkopolskie (315.5).

Natomiast zgodnie z podziałem geomorfologicznym Niziny Wielkopolskiej należy do subregionu Pagórki Międzyrzecko – Pniewskie (VIII₁), będącego częścią regionu Wysoczyzna Poznańska (VIII).

1.3 Położenie w ponadlokalnym oraz lokalnym systemie powiązań przyrodniczych

Ważnym elementem w krajobrazie gminy Międzychód jest dolina rzeki Warty, która dzieli ją na dwie różne krajobrazowo części. Obszar lewobrzeżny, w obrębie którego zlokalizowana jest wieś Kamionna, stanowi wysoczyzna (wzgórza moreny czołowej) urozmaicona rynnami polodowcowymi, często wypełnionymi wodą z towarzyszącymi terenami podmokłymi. W tej części gminy znajduje się najwyższe wzniesienie – Królewska Góra koło Gorzycka (116 m npm) oraz dolina rzeki Kamionki wyróżniająca się szczególnymi walorami przyrodniczymi.

Omawiany teren położony jest w granicach struktur tworzących projektowany krajowy system obszarów chronionych. Dzięki położeniu nad Wartą, stanowiącą korytarz ekologiczny o znaczeniu międzynarodowym, gmina wchodzi w skład krajowej sieci ekologicznej ECONET – PL. Analizowany teren znajduje się na obszarze węzłowym o randze międzynarodowej – obszar międzyszycki (5M).

Ponadto o dużej wartości przyrodniczej gminy świadczą liczne formy ochrony przyrody ustanowione w jej granicach. Występują tu: park krajobrazowy, obszary NATURA 2000, obszar chronionego krajobrazu, użytki ekologiczne. Cały obszar objęty analizowanym projektem planu znajduje się w zasięgu Międzychodzkiego Obszaru Chronionego Krajobrazu oraz częściowo w granicach otuliny Pszczewskiego Parku Krajobrazowego.

2. Aktualny stan zagospodarowania i użytkowania terenu

Obszar objęty niniejszym opracowaniem stanowią, w zdecydowanej większości, tereny niezagospodarowane i niezainwestowane, użytkowane rolniczo, bądź odłogowane. Jedynie wzdłuż ul. Powstańców Wielkopolskich istnieje zabudowa zagrodowa, na którą składają się 4 budynki, w tym 2-kondygnacyjny budynek mieszkalny. W odległości ok. 100 metrów od zabudowań zlokalizowany jest natomiast maszt telefonii komórkowej.

Ze względu na położenie przy drodze krajowej nr 24 (droga klasy głównej), teren posiada ograniczony, bezpośredni dostęp do dróg publicznych. Dobrze skomunikowana jest tylko część zachodnia, przylegająca do ul. Powstańców Wielkopolskich. Część obszaru ma możliwość podłączenia do sieci kanalizacji sanitarnej zlokalizowanej w ww. ulicy.

3. Charakterystyka fizjograficzna terenu

3.1. Rzeźba i geomorfologia terenu

Pagórki Międzyrzecko – Pniewskie, w obrębie których położony jest analizowany teren stanowią obszar wysoczyzny. Są to głównie morena dennej płaska i pagórkowata. Wysokości bezwzględne powierzchni morenowej dennej oscylują w granicach 70 – 100 m n.p.m.

Obszar opracowania odznacza się dość urozmaiconym ukształtowaniem terenu. Cały obszar jest dość mocno pofałdowany. Rzędne wahają się tu w przedziale od 79,0 m n.p.m. do 96,3 m n.p.m. Najpierw teren wznosi się w kierunku północno-wschodnim od 79,0 m n.p.m. do 87,0 m n.p.m. (w rejonie ul. Poznańskiej), a następnie w kierunku południowo-wschodnim od 88,4 m n.p.m. do 96,3 m n.p.m.

Na analizowanych terenach nie występują żadne większe zagłębienia. Delikatne, widoczne wzniesienie występuje w zachodniej części opracowania.

3.2. *Budowa geologiczna i litologia*

Rozpatrywany obszar znajduje się w zasięgu monokliny przedsudeckiej, pokrytej grubą warstwą kenozoiku. W budowie geologicznej wyróżnia się tu kompleksy skał paleozoicznych, mezozoicznych i trzeciorzędowych oraz pokrywające je osady czwartorzędowe. Łączna miąższość osadów trzeciorzędowych reprezentowanych głównie przez żwiry i ropy poznańskie, waha się w granicach 8 – 200 m. Ich powierzchnia jest bardzo urozmaicona, przeciętna licznymi głębokimi rynnami erozyjnymi.

Utwory czwartorzędowe, wg mapy geologicznej Polski arkusz Świebodzin, na analizowanym terenie reprezentowane są głównie przez neoplejstoceny gliny zwałowe lub jej rezydualna faza poznańsko-dobrzyńskiej. Głina ta jest bardzo silnie spiaszczona i zawiera dużą domieszkę żwirów i otoczków. Barwa jej jest najczęściej brunatna z odcieniem szarym lub szarzielonym. Materiał żwirowy jest silnie zwiędziały i zniszczony. Miąższość gliny jest niewielka, średnio 1-3 m.

Ponadto na części obszaru występują piaski, żwiry i głazy moren czołowych. Są to najczęściej piaski różnoziarniste z domieszką żwirów i otoczków. Miąższość utworów morenowych nie przekracza 20 m.

3.3. *Surowce naturalne*

W granicach działki nr 566/3 obręb Kamionna znajduje się udokumentowane złożo kruszywa naturalnego „Kamionna EG” (decyzja Starosty Międzychodzkiego nr OS-7510/4/09 z dnia 17 czerwca 2009 r.). Powierzchnia udokumentowanego złoża wynosi 3167 m².

Na obszarze opracowania nie występują natomiast żadne obszary ani tereny górnicze.

3.4. *Wody powierzchniowe*

Przez przedmiotowy obszar nie przepływają żadne ciek i nie występują na nim żadne zbiorniki wodne.

W odległości ok. 650 m na zachód od granic terenu przepływa natomiast rzeka Kamionka, która stanowi lewobrzeżny dopływ Warty o długości 21,5 km i powierzchni zlewni 133,7 km². Wypływa ona z wysoczyzny w rejonie Lewic i płynąc rynną polodowcową w kierunku północnym łączy wiele jezior, z których największe to: Kludno, Koleńskie, Bialskie, Sołeckie i Białcz. Na terenach wzdłuż rzeki zlokalizowanych jest szereg stawów rybnych o łącznej powierzchni ponad 52 ha. Rzeka uchodzi do Warty w okolicy Międzychodu.

3.5. *Wody podziemne*

Zgodnie z Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry z 2016 r., wprowadzono podział na 172 jednolite części wód podziemnych. Według nowego podziału wieś Kamionna należy do obszaru jednolitej części wód podziemnych (JCWPd) nr 41.

Zgodnie z Mapą Hydrogeologiczną Polski w skali 1 : 200 000, wieś Kamionna położona jest w wydzielonym rejonie Wierzbna-Międzychodu (I_c). W tym rejonie główny użytkowy poziom wodonośny wykształcony został w utworach trzeciorzędowych na głębokości 90-120 m.

Większość analizowanego obszaru położona jest poza głównymi zbiornikami wód podziemnych. Zachodnia część znajduje się natomiast w zasięgu trzeciorzędowego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych GZWP nr 146 „Subzbiornik Jezioro Bytyńskie – Wronki – Trzciel”. Jest to zbiornik porowy o głębokości występowania utworów wodonośnych od 55 m do 150 m. Jego powierzchnia wynosi 863 km², a szacunkowe zasoby dyspozycyjne 20 tys. m³/dobę. GZWP nr 146.

Według Mapy Hydrograficznej arkusz Międzychód w skali 1 : 50 000, wody gruntowe na całym analizowanym obszarze występują na znacznej głębokości tzn. poniżej 5 m ppt.

Ze względu na budowę litologiczną podłoża (gliny i pyły), teren charakteryzuje się słabą przepuszczalnością gruntu.

Zasilanie wód podziemnych odbywa się w okresie wiosennym, w czasie roztopów. Później obserwuje się trwałą tendencję do spadku zwierciadła wód podziemnych.

3.6. *Warunki glebowe*

Z mapy glebowo-rolniczej w skali 1 : 5000 wynika, że teren opracowania jest monotony pod względem typów gleb, natomiast dość zróżnicowany pod względem kompleksów ich rolniczej przydatności.

Na całym analizowanym obszarze występują gleby brunatne kwaśne i wyługowane, wykształcone w większości na piaskach gliniastych lekkich podścielanych glinami lekkimi, a w części północno-zachodniej na piaskach słabogliniastych podścielanych piaskami lekkimi. Są to gleby kwaśne, średnio zasobne w fosfor, potas i magnez. Ww. gleby brunatne w granicach planu zaliczone zostały do kilku kompleksów przydatności rolniczej, takich jak: kompleks 4 – żytni bardzo dobry, kompleks 5 – żytni dobry, kompleks 6 – żytni słaby oraz kompleks 7 – żytni najslabszy.

Obszar opracowania jest mocno zróżnicowany pod względem bonitacyjnym. W południowej jego części występują gleby klasy IVb tzn. gleby orne średniej jakości. W części

północno-wschodniej występują gleby klasy IIIb tj. gleby średnio dobre. Natomiast część północno-zachodnia pokryta jest glebami klasy V i VI, do których zaliczano gleby orne słabe i najslabsze.

3.7. Szata roślinna i fauna

Szata roślinna na analizowanym obszarze jest bardzo uboga i monotonna. Dominującą formację roślinną omawianego terenu stanowią pola uprawne. Pola te są siedliskami odpowiednimi przede wszystkim do produkcji żyta i roślin towarzyszących, tj. ziemniaków, jęczmienia, łubinu i seradeli. Uprawą polowym towarzyszy roślinność segetalna, do której należą głównie chwasty m.in. mak polny, chaber bławatek, perz właściwy czy wyka. Stosowanie środków chemicznych i nowych technik upraw powoduje jednak zanikanie zbiorowisk segetalnych. Wśród pól występują pojedyncze zadrzewienia śródpolne oraz pozostałość sadu.

Ponadto w środkowo-zachodnim fragmencie obszaru objętego planem, na terenie zabudowanym występują zbiorowiska synantropijne, związane z zabudową zagrodową. Występuje tu głównie roślinność trawiastą oraz drzewa zimozielone.

Ze względu na fakt, że dominującym zbiorowiskiem są pola uprawne, świat zwierząt reprezentowany jest głównie przez drobne ssaki i ptaki polne. Ssaki owadożerne reprezentowane są na tych terenach przez jeża oraz kreta.

Na podstawie analiz posiadanych materiałów ani podczas wizji w terenie nie stwierdzono występowania żadnych dziko występujących gatunków roślin, zwierząt lub grzybów objętych ochroną gatunkową, na mocy przepisów odrębnych.

3.8. Klimat lokalny

Według podziału rolniczo-klimatycznego Polski R. Gumińskiego (1948 r.) obszar opracowania położony jest w dzielnicy bydgoskiej (VI). Charakteryzuje się ona: ponad 100 dniami z przymrozkami, średniorocznymi opadami wynoszącymi ok. 550 mm oraz czasem trwania pokrywy śnieżnej od 40 do 60 dni. Średnia temperatura powietrza w styczniu wynosi – 1, 5° C, a w lipcu 17, 7° C. Długość okresu wegetacyjnego wynosi przeciętnie 210 – 215 dni.

W podziale Niziny Wielkopolskiej na regiony klimatyczne A. Wosia (1994), obszar objęty opracowaniem znajduje się w Regionie Dolnej Warty. Wyróżniającym czynnikiem jest tutaj najmniejsza liczba dni z pogodą mroźną, średnio tylko 28 dni w roku. W regionie notuje się najmniej dni słonecznych (37 dni), a najwięcej z pogodą o dużym zachmurzeniu (128 dni). Poza tym często pojawiają się tu również dni z pogodą chłodną (średnio 41 dni).

Wg danych z posterunku opadowego IMGW, zlokalizowanego w Gorzynie, opad średni w latach 1961 – 2000 wynosił 561 mm. Roczny rytm opadów wskazuje istnienie maksimum w lipcu. Natomiast najniższe opady występują w półroczu zimowym (luty). Na analizowanym terenie dominują wiatry z sektora zachodniego.

Obszar opracowania charakteryzuje się topoklimatem terenów użytkowanych rolniczo. Występują tu dobre warunki termiczne, równomierne nasłonecznienie, mała wilgotność powietrza i dobre przewietrzanie.

4. Wartości kulturowe

Na badanym terenie nie występują obiekty wpisane do rejestru zabytków oraz objęte ochroną konserwatorską poprzez wpis do ewidencji zabytków.

W granicach opracowania nie zarejestrowano również żadnych stanowisk archeologicznych.

5. Ochrona prawna zasobów przyrodniczych i walorów krajobrazowych

Cały obszar objęty opracowaniem znajduje się w zasięgu Międzychodzkiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, powołanego jako obszar „H” Międzychód Rozporządzeniem Nr 12 Wojewody Gorzowskiego z dnia 24 listopada 1998 r. (Dz.Urz. Woj. Gorzowskiego Nr 20, poz. 266), zmienionego Rozporządzeniem Nr 18/07 Wojewody Wlkp. z dnia 20 lipca 2007 r. Obszar ten pełni funkcję ochronną dla Pszczewskiego Parku Krajobrazowego i 4 rezerwatów przyrody. Ponad połowę powierzchni obszaru zajmują lasy na słabych siedliskach boru świeżego i boru suchego. Teren ten charakteryzuje duża liczba jezior i urozmaicona rzeźba.

Poza ww. OChK nie ustanowiono tu żadnych innych form ochrony przyrody, wymienionych w art. 6 *Ustawy o ochronie przyrody*³. Jednak zachodnia część opracowania położona jest w granicach otuliny Pszczewskiego Parku Krajobrazowego, która stanowi strefę ochronną tego parku i ma zabezpieczać go przed zagrożeniami zewnętrznymi wynikającymi z działalności człowieka.

W omawianym fragmencie gminy Międzychód nie występują grunty leśne chronione przepisami *Ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych*⁴. Na mocy tejże ustawy chronione są natomiast grunty rolne klasy III, zajmujące 2,73 ha środkowo-wschodniej części opracowania.

³ Ustawa z 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2016, poz. 1651, ze zm.)

⁴ Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz.U. z 2015 r. poz. 2134, ze zm.)

Ponadto na mocy art. 95 *Ustawy Prawo geologiczne i górnicze*⁵ ochronie podlega udokumentowane złożo kruszywa naturalnego „Kamionna EG, które w całości zlokalizowane jest w granicach planu na działce nr 556/3.

Żadne obiekty nie są natomiast chronione na podstawie *Ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami*⁶.

6. Stan, jakość i zagrożenia środowiska przyrodniczego

6.1. Zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego

Na kształtowanie jakości powietrza atmosferycznego na analizowanym terenie największy wpływ ma lokalizacja i charakter źródeł emisji oraz sposób zagospodarowania przestrzennego obszaru. Na opisywanym terenie nie występują żadne znaczące źródła emisji zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego.

W najbliższym otoczeniu analizowanej części gminy Międzychód nie występują żadne zakłady przemysłowe czy większe skupiska źródeł niskiej emisji gazów i pyłów, w postaci instalacji grzewczych w obrębie zwartej zabudowy mieszkaniowo-usługowej, których eksploatacja wiąże się z emisją zanieczyszczeń gazowych i pyłowych szczególnie w okresie zimowym. Największym potencjalnym emitorem zanieczyszczeń powietrza jest droga krajowa nr 24 (ul. Poznańska), stanowiąca północną granicę obszaru objętego planem.

Zbiorcze zestawienie klasyfikacji dla strefy wielkopolskiej, obejmującej gminę Międzychód, dla poszczególnych zanieczyszczeń (SO₂, NO₂, PM_{2,5}, PM₁₀, Pb, CO, As, Cd, Ni, C₆H₆, B(a)P oraz O₃), dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych dla ochrony zdrowia, według rocznej oceny jakości powietrza za 2015 r., przedstawia tabela nr 1.

Tabela 1. Ocena jakości powietrza dla strefy wielkopolskiej w 2015 r.

Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń											
SO ₂	NO ₂	PM _{2,5}	PM ₁₀	BaP	C ₆ H ₆	CO	As	Pb	Cd	Ni	O ₃
A	A	C	C	C	A	A	A	A	A	A	A

Źródło: „Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim za rok 2015”, WIOŚ, 2016, Poznań.

Jak wynika z powyższej tabeli większość badanych zanieczyszczeń zaliczono, w trójstopniowej skali: A, B, C, do klasy A, co oznacza, że poziom poszczególnych stężeń zanieczyszczeń w analizowanej strefie nie przekracza odpowiednio poziomów dopuszczalnych lub poziomów docelowych.

⁵ Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (Dz.U. 2015, poz. 196, z późn. zm.)

Odnotowano natomiast przekroczenia poziomów dopuszczalnych stężeń pyłu PM₁₀ i PM_{2,5} oraz poziomu docelowego dla benzo(a)pirenu, co spowodowało zaliczenie strefy do klasy C. W obrębie strefy należy zidentyfikować obszary przekraczania wartości dopuszczalnych. Przekroczenia poziomu dopuszczalnego dla pyłu PM₁₀ dotyczyły wyłącznie stężeń 24-godzinnych. Nie były przekraczane stężenia średnie dla roku. Należy podkreślić, że w okresie, do którego odnosi się przeprowadzana ocena, na stanowiskach pomiarowych pyłu PM₁₀ w sezonie letnim nie odnotowano przekroczeń dopuszczalnego poziomu substancji. Z przebiegu rocznej serii pomiarów odczytać można wyraźną sezonową zmienność stężeń pyłu PM₁₀ (wyższe w okresie zimnym, niższe w sezonie letnim). Można zatem przypuszczać, że powodem przekroczeń w sezonie grzewczym jest niska emisja z sektora komunalno-bytowego, wpływająca na wyraźne pogorszenie warunków aerosanitarnych.

Ponadto w przypadku celu długoterminowego stwierdzono przekroczenie wartości normatywnej 120 µg/m³ ozonu w odniesieniu do najwyższej wartości stężenia 8-godzinnych spośród średnich kroczących w roku kalendarzowym. Odnosząc otrzymane wyniki do celu długoterminowego dla ozonu strefę wielkopolską zaliczono do klasy D2. Termin osiągnięcia poziomu celu długoterminowego wyznaczono na rok 2020.

Pod kątem ochrony roślin strefę wielkopolską, do której należy gmina Międzychód, ocenianą dla dwutlenku siarki, tlenków azotu i ozonu zaliczono do klasy A, co oznacza, że nie odnotowano przekroczenia dopuszczalnego poziomu tych substancji. Natomiast ocenianą dla ozonu, ze względu na przekroczony poziom celu długoterminowego strefę zakwalifikowano dodatkowo do klasy D2.

Zaliczenie strefy do klasy C dla danego zanieczyszczenia wiąże się z koniecznością wyznaczenia obszarów przekroczeń i zakwalifikowanie strefy do opracowania programu ochrony powietrza (POP). W przypadku ozonu program naprawczy mający na celu osiągnięcie poziomu docelowego substancji w powietrzu przygotowuje się dla tych stref, dla których jest to możliwe technicznie i uzasadnione ekonomicznie.

Wyniki powyższe nie powinny być jednak utożsamiane ze stanem jakości powietrza na obszarze całej strefy. Klasa C może oznaczać lokalny problem związany z daną substancją.

6.2. *Zagrożenie klimatu akustycznego*

Na analizowanym terenie ani w jego najbliższym otoczeniu nie występują żadne zakłady przemysłowe, które mogłyby wpłynąć na pogorszenie komfortu akustycznego w środowisku.

⁶ Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. 2014 r. poz. 1446, ze zm.)

Północną granicę opracowania stanowi natomiast fragment drogi krajowej nr 24 (ul. Poznańska). Jak wynika z generalnego pomiaru ruchu na drogach krajowych, wykonanego w 2010 r. przez GDDKiA, średni dobowy ruch w punkcie pomiarowym na drodze krajowej nr 24, na odcinku Kwilcz-Gorzyń w miejscowości Kamionna, wynosił 9372 pojazdów silnikowych ogółem, w tym 5808 samochodów osobowych, 3458 samochodów ciężarowych oraz 64 autobusów. Należy zatem stwierdzić, że natężenie ruchu, w porównaniu do innych dróg krajowych było średnie, jedne z mniejszych na drogach krajowych w Wielkopolsce. W 2005 r. średni dobowy ruch na tym samym odcinku DK nr 24 wynosił 8891 pojazdów silnikowych. Wzrost natężenia ruchu w przeciągu 5 lat jest zatem niewielki. Mimo to ww. droga charakteryzuje się znacznym natężeniem ruchu i ma wpływ na pogorszenie stanu klimatu akustycznego na terenach sąsiednich.

6.3. *Zanieczyszczenie środowiska wodnego*

W 2016 r. badania jakości wód podziemnych prowadzone były przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w ramach monitoringu operacyjnego. Zakres badań obejmował takie wskaźniki jak: odczyn, temperatura, przewodność, tlen rozpuszczony, ogólny węgiel organiczny, amoniak, azotyny, azotany, ołów, żelazo, mangan, chlorki, fosforany, itp. JCWPd nr 41, w punkcie pomiarowo-kontrolnym w Międzychodzie, sklasyfikowane w końcowej klasie jakości jako wody III klasy.

Biorąc pod uwagę, mapę stanu jednolitych części wód podziemnych wg podziału na 172 obszarów, JCWPd nr 41 charakteryzowała się dobrym stanem chemicznym, jak również dobrym stanem ilościowym. Jednocześnie nie została zakwalifikowana do jednolitej części wód podziemnych zagrożonej nieosiągnięciem dobrego stanu.

Ponadto, jak wynika z dokumentacji hydrogeologicznej określającej warunki hydrogeologiczne w związku z ustanawianiem obszarów ochronnych Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 146, ze względu na dobrą izolacyjność podłoża oraz bardzo małą podatność wód podziemnych na przenikanie zanieczyszczeń z powierzchni terenu, dla ww. GZWP nie wyznaczono, w tym rejonie, żadnych obszarów ochronnych.

Teren objęty opracowaniem nie został również zaliczony do obszarów szczególnie narażonych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych.

Części zachodnia obszaru posiada możliwość podłączenia do kanalizacji sanitarnej, co zmniejsza ryzyko zanieczyszczenia środowiska gruntowo-wodnego.

6.4. Pola elektromagnetyczne

Jedynym znaczącym źródłem emisji pól elektromagnetycznych na omawianym obszarze jest wolno stojąca stacja bazowa telefonii komórkowej zlokalizowana w północno-zachodniej części opracowania.

III. INFORMACJA O ZAWARTOŚCI PROJEKTU PLANU, JEGO GŁÓWNYCH CELACH I POWIĄZANIACH

1. Cele projektu planu miejscowego

Głównym celem sporządzenia planu miejscowego jest określenie przeznaczenia oraz sposobów zagospodarowania i zabudowy terenów, poprzez dostosowanie funkcji, struktury zabudowy i intensywności zagospodarowania do uwarunkowań przestrzennych i przyrodniczych analizowanego fragmentu gminy Międzychód.

W omawianym przypadku chodzi przede wszystkim o wyznaczenie nowych terenów, na których będą mogły funkcjonować obiekty produkcyjne składy i magazyny oraz odpowiednie skomunikowanie tych terenów z drogą krajową nr 24.

2. Ustalenia projektu planu miejscowego

Struktura funkcjonalna wskazana w projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Międzychód – dla części obrębu Kamionna, dla obszaru w rejonie ulic Poznańskiej i Powstańców Wielkopolskich jest dość zróżnicowana. Przedmiotem ustaleń projektu mpzp są:

- teren obiektów produkcyjnych, składów i magazynów – **P**;
- teren zabudowy usługowej – **U**;
- tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej – **MN**;
- teren infrastruktury technicznej – elektroenergetyki – **E**;
- tereny dróg publicznych – **KD-L, KD-D**;
- tereny dróg wewnętrznych – **KDW**.

Spośród terenów przeznaczonych pod zabudowę największą grupę zajmuje teren obiektów produkcyjnych, składów i magazynów (P). W projekcie planu wyznaczono 1 taki teren o powierzchni 8,8 ha, co stanowi prawie 70% całego obszaru opracowania. Jest to obszar obecnie niezainwestowany i niezabudowany, zajęty przez pola uprawne. W zakresie parametrów i wskaźników intensywności kształtowania zabudowy, dla terenu P ustalono: maksymalną powierzchnię zabudowy do 60% powierzchni działki budowlanej, minimalną powierzchnię

biologicznie czynną nie mniejszą niż 20% działki budowlanej, wysokość budynków nie większą niż 12 m, przy czym we wskazanej na rysunku planu strefie zwiększonej wysokości do 15 m, a dla budowli, urządzeń lub instalacji przemysłowych do 25 m, intensywność zabudowy od 0,01 do 1,8 oraz podział na działki o powierzchni nie mniejszej niż 3500 m².

Kolejną, zdecydowanie mniej liczną grupę terenów do zabudowy stanowią 3 tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zajmujące łączną powierzchnię 1,6 ha tj. około 13% obszaru objętego planem. Obecnie tereny te są niezainwestowane i niezabudowane, zajęte przez pola uprawne. W zakresie parametrów i wskaźników intensywności kształtowania zabudowy, dla terenów MN ustalono: lokalizację nie więcej niż jednego budynku mieszkalnego wyłącznie jako wolno stojącego, maksymalną powierzchnię zabudowy do 25% powierzchni działki budowlanej, przy czym nie większą niż 225 m², minimalną powierzchnię biologicznie czynną 50% działki budowlanej, wysokość budynków nie większą niż 9 m i 2 kondygnacje nadziemne, intensywność zabudowy od 0,1 do 0,5 oraz powierzchnię działki budowlanej nie mniejszą niż 900 m².

Ostatnią kategorię gruntów inwestycyjnych reprezentuje teren zabudowy usługowej (U) o powierzchni 1,1 ha, czyli niecałe 9% obszaru opracowania. Teren ten jest w większości zagospodarowany i częściowo zabudowany. Projekt planu ustala dla niego: maksymalną powierzchnię zabudowy do 35% powierzchni działki budowlanej, minimalną powierzchnię biologicznie czynną 30% działki budowlanej, wysokość budynków nie większą niż 12 m i 3 kondygnacje nadziemne, intensywność zabudowy od 0,1 do 1,05, powierzchnię działki budowlanej nie mniejszą niż 1100 m² oraz dopuszczenie zachowania, przebudowy lub rozbudowy istniejącego budynku mieszkalnego i inwentarskiego.

Pozostałe 1,2 ha przeznaczono na obsługę komunikacyjną (drogi publiczne i drogi wewnętrzne) oraz niezbędną infrastrukturę techniczną (teren E).

3. Powiązanie ustaleń projektu planu miejscowego z innymi dokumentami

Stosownie do ustawy z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* zapisy projektu planu miejscowego (część tekstowa i graficzna) muszą być zgodne z zapisami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, a rada gminy uchwała plan miejscowy dopiero po stwierdzeniu, że nie narusza on ustaleń studium. Studium, o którym mowa powyżej sporządza się w celu określenia polityki przestrzennej gminy, w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego.

Należy stwierdzić, że analizowany projekt planu zachowuje, zapisane w „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Międzychód” podstawowe

funkcje analizowanego obszaru jako terenu zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz towarzyszących usług nieuciążliwych oraz terenu zabudowy techniczno produkcyjnej.

W tym miejscu należy zaznaczyć, że analizowany projekt zmiany planu nie musi być powiązany i zgodny z celami i zakazami, ustalonymi w *Rozporządzeniu nr 18/07 Wojewody Wielkopolskiego z dnia 20 lipca 2007 r. w sprawie Międzychodzkiego Obszaru Chronionego Krajobrazu*. Wynika to z prawomocnego wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu⁷, który stwierdza nieważność ww. rozporządzenia i określa, że zaskarżone rozporządzenie nie może być wykonane. Wynika to ze stwierdzenia naruszenia art. 23 ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody tzn. zaniechania przez organ wydający akt prawa miejscowego uzgodnienia aktu z organami do tego upoważnionymi (w tym przypadku właściwymi radami gmin). Reasumując należy stwierdzić, że na podstawie art. 153 ww. ustawy przedmiotowy obszar chronionego krajobrazu stał się obszarem chronionego krajobrazu w rozumieniu tej ustawy, jednakże ze względu na zaniechanie uzgodnienia z radami gmin Rozporządzenia Wojewody Wielkopolskiego nie obowiązują na nim żadne zakazy.

4. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji ustaleń projektu planu miejscowego

Brak planu miejscowego dla analizowanego obszaru powoduje utrudnienia w określeniu zasad kształtowania polityki przestrzennej i sposobu postępowania w sprawach przeznaczania terenów na określone cele oraz ustalania zasad ich zagospodarowania i zabudowy.

Obecnie poszczególne komponenty środowiska obszaru objętego projektem planu charakteryzują się stosunkowo niskimi walorami przyrodniczymi. Pomimo braku zabudowy (poza jedną zabudowaną działką), stanowi on obszar znacznie przekształcony przez człowieka w wyniku rolniczego użytkowania.

Biorąc pod uwagę ogólne tendencje dotyczące procesów inwestycyjnych, można zakładać, że tereny rolnicze stopniowo przekształcane będą w tereny budowlane. W związku z tym brak realizacji ustaleń projektu planu może w znacznym stopniu utrudnić lub w niektórych przypadkach wręcz uniemożliwić zagospodarowanie omawianego obszaru, zgodne z polityką przestrzenną określoną w Studium... Wszelkie inwestycje budowlane prowadzone będą wówczas w oparciu o decyzje administracyjne (decyzje o warunkach zabudowy i decyzje pozwolenia na budowę). Realizacja polityki przestrzennej w oparciu o decyzje administracyjne nie stanowi skutecznego narzędzia, umożliwiającego kształtowanie ładu przestrzennego, co z kolei rodzi negatywne skutki w skali lokalnej dla danego terenu. Prowadzenie procesów

⁷ IV S.A./Po 1279/11 – Wyrok WSA w Poznaniu z dnia 19 kwietnia 2012 r.

inwestycyjnych jest bardziej efektywne i korzystne dla przestrzeni i środowiska w przypadku, gdy dla danego terenu obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, określający szereg istotnych zagadnień dotyczących kształtowania ładu przestrzennego oraz zasad ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego.

Z kolei przy założeniu zachowania dotychczasowego rolniczego użytkowania omawianego obszaru, spodziewać się można utrzymania agrocenozy pól uprawnych, charakteryzującej się obniżoną różnorodnością biologiczną, mniejszymi zdolnościami samoregulacji i regeneracji, a także niższą odpornością na choroby i działanie szkodników. W obrębie terenów rolniczych omawianego obszaru różnorodność gatunkowa – zarówno fitocenoz i zoocenoz – zapewniana będzie jedynie dzięki występowaniu stosunkowo niewielkich skupisk zieleni śródpolnej oraz powierzchni nieużytkowanych rolniczo, tj. miedze, przydrożne rowy, pojedyncze zadrzewienia.

Spodziewać się można również pewnego zagrożenia zanieczyszczenia gleb i wód podziemnych nawozami i środkami ochrony roślin. Wartość środowiska przyrodniczego terenów rolniczych zależy w znacznym stopniu od sposobu prowadzenia gospodarki rolnej, zwłaszcza w zakresie stosowania nawozów oraz środków ochrony roślin. Gospodarka rolna stanowi zagrożenie dla jakości wód i gleb, a tym samym dla roślin, zwierząt i ludzi. Skutkiem użycia nawozów mineralnych, organicznych, chemicznych środków ochrony roślin w nieodpowiednich terminach lub w nadmiarze może być skażenie wód gruntowych azotanami lub środkami chemicznymi, zakwaszenie gleb, a także degradacja gleb w wyniku erozji.

Pozytywnym aspektem odstąpienia od realizacji ustaleń planu miejscowego i utrzymania rolniczego użytkowania będzie pozostawienie znacznych powierzchni biologicznie czynnych, zachowanie bazy pokarmowej dla zwierząt żerujących na terenach rolniczych oraz brak ingerencji w rzeźbę terenu i warunki gruntowo-wodne, powodowanych lokalizacją nowej zabudowy, a zwłaszcza jej podziemnych kondygnacji oraz realizacją nowej infrastruktury drogowej i technicznej.

IV. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTU PLANU MIEJSCOWEGO

Podczas wizji w terenie oraz po analizie archiwalnych dokumentów planistycznych, środowiskowych i przyrodniczych, jedynym problemem ochrony środowiska istotnym, z punktu widzenia projektu planu miejscowego jest hałas komunikacyjny związany z ruchem samochodowym na drodze krajowej nr 24, który jednak w chwili obecnej nie powoduje uciążliwości dla ludzi (w obszarze objętym planem miejscowym).

V. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM I KRAJOWYM

Akcesja Polski do Unii Europejskiej nałożyła na Polskę nowe obowiązki, wynikające z konieczności dostosowania prawa polskiego do regulacji unijnych. Ochrona środowiska wraz z Traktatem z Maastricht (1991) włączona została przez Wspólnoty Europejskie do spisu ich stałych zadań, dla których określono cele działań zapobiegawczych i regulujących. Obecnie prawo Unii Europejskiej regulujące ochronę środowiska liczy sobie kilkaset aktów prawnych, obejmujących dyrektywy, rozporządzenia, decyzje i zalecenia.

Do priorytetów Unii Europejskiej w dziedzinie ochrony środowiska zaliczyć należy m.in. przeciwdziałanie zmianom klimatu, ochronę różnorodności biologicznej, ograniczenie wpływu zanieczyszczenia na zdrowie, a także lepsze wykorzystanie zasobów naturalnych.

Do dokumentów rangi międzynarodowej (wspólnotowej), formułujących cele ochrony środowiska, istotne z punktu widzenia projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Międzychód – dla części obrębu Kamionna, dla obszaru położonego w rejonie ulic Poznańskiej i Powstańców Wielkopolskich, zaliczyć można:

- Dyrektywę Rady z dnia 21 maja 1991 r. *dotycząca oczyszczania ścieków komunalnych* (91/271/EWG), nakładającą na Państwa Członkowskie wymóg wyposażenia aglomeracji w systemy zbierania ścieków komunalnych – realizowany w projekcie planu poprzez nakaz odprowadzania ścieków przemysłowych i bytowych do sieci kanalizacji sanitarnej, z dopuszczeniem na terenach MN, do czasu jej realizacji, do zbiorników bezodpływowych na nieczystości ciekłe, a na terenie P do przyzakładowych oczyszczalni ścieków;
- Dyrektywę Rady z dnia 27 września 1996 r. *w sprawie oceny i zarządzania jakością otaczającego powietrza* (96/62/WE), nakładającą na Państwa Członkowskie obowiązek utrzymania jakości powietrza tam, gdzie jest ona dobra, oraz jej poprawie w pozostałych przypadkach, realizowany w projekcie planu poprzez nakaz stosowania w celach grzewczych lub technologicznych paliw charakteryzujących się jak najniższymi wskaźnikami emisji substancji, w tym: paliw gazowych, paliw płynnych, energii elektrycznej lub odnawialnych źródeł energii oraz kotłów na paliwo stałe stosujące technologię zapewniającą minimalne wskaźniki emisji gazów i pyłów.

Na szczeblu krajowym cele ochrony środowiska ustanawia strategiczny dokument rządowy – „II Polityka Ekologiczna Państwa”. Dokument ten respektuje zapisy Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z 1997 r., mówiące o konieczności zapewnienia przez Rzeczpospolitą Polską ochrony środowiska kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju oraz konieczności

zapewnienia przez władze publiczne bezpieczeństwa ekologicznego współczesnemu i przyszłym pokoleniom.

II Polityka Ekologiczna Państwa mówi, że wiodącą zasadą polityki ekologicznej państwa jest zasada zrównoważonego rozwoju, ustanowiona w ramach Konferencji Narodów Zjednoczonych w Rio de Janeiro w 1992 r. Podstawowym założeniem zrównoważonego rozwoju jest takie prowadzenie polityki i działań w poszczególnych sektorach gospodarki i życia społecznego, aby zachować zasoby i walory środowiska w stanie zapewniającym trwałe, nie doznające uszczerbku, możliwości korzystania z nich zarówno przez obecne jak i przyszłe pokolenia, przy jednoczesnym zachowaniu trwałości funkcjonowania procesów przyrodniczych oraz naturalnej różnorodności biologicznej na poziomie krajobrazowym, ekosystemowym, gatunkowym i genowym. Istotą zrównoważonego rozwoju jest równorzędne traktowanie racji społecznych, ekonomicznych i ekologicznych, co oznacza konieczność integrowania zagadnień ochrony środowiska z polityką w poszczególnych dziedzinach gospodarki.

Podstawowym celem polityki jest zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego kraju, czyli mieszkańców, infrastruktury społecznej i zasobów przyrodniczych. Wśród metod realizacji polityki ekologicznej państwa priorytet ma stosowanie tzw. dobrych praktyk gospodarowania i systemów zarządzania środowiskowego, które pozwalają powiązać efekty gospodarcze z efektami ekologicznymi, zwłaszcza w przemyśle i energetyce, transporcie, rolnictwie, leśnictwie, budownictwie i gospodarce komunalnej, zagospodarowaniu przestrzennym, turystyce, ochronie zdrowia, handlu i działalności obronnej.

Cele szczegółowe polityki ekologicznej państwa ujęto w dwóch grupach: w sferze racjonalnego użytkowania zasobów naturalnych i w zakresie jakości środowiska. Wśród nich, w kontekście zakresu ustaleń projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Międzychód – dla części obrębu Kamionna, dla obszaru położonego w rejonie ulic Poznańskiej i Powstańców Wielkopolskich wymienić należy m.in.:

- racjonalizację użytkowania wody, jakość wód, realizowany w projekcie planu poprzez zapisy ustalające zasady prowadzenia gospodarki wodno-ściekowej: nakaz zaopatrzenia w wodę pitną z sieci wodociągowej, z dopuszczeniem na terenach MN i P lokalizacji indywidualnych ujęć wody, nakaz odprowadzania ścieków przemysłowych i bytowych do sieci kanalizacji sanitarnej, z dopuszczeniem na terenach MN, do czasu jej realizacji, do zbiorników bezodpływowych na nieczystości ciekłe, a na terenie P do przyzakładowych oczyszczalni ścieków oraz nakaz odprowadzenia wód opadowych i roztopowych do sieci kanalizacji deszczowej, z dopuszczeniem, do czasu realizacji

kanalizacji deszczowej, zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych na działce budowlanej, w szczególności odprowadzanie ich do dołów lub studni chłonnych oraz stosowanie nawierzchni przepuszczalnych albo odprowadzanie do rowów otwartych, pod warunkiem zastosowania urządzeń podczyszczających ścieki z zanieczyszczonych powierzchni szczelnych przed wprowadzeniem ich do wód lub do ziemi;

- jakość powietrza, zmiany klimatu, realizowany w projekcie planu poprzez zapisy ustalające nakaz stosowania w celach grzewczych lub technologicznych paliw charakteryzujących się jak najniższymi wskaźnikami emisji substancji, w tym: paliw gazowych, paliw płynnych, energii elektrycznej lub odnawialnych źródeł energii oraz kotłów na paliwo stałe stosujące technologię zapewniającą minimalne wskaźniki emisji gazów i pyłów.

Innym dokumentem o charakterze strategicznym, przenoszącym założenia i cele zawarte w dyrektywie unijnej tzw. Ramowej Dyrektywie Wodnej⁸ jest „Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”, zatwierdzony na posiedzeniu Rady Ministrów w dniu 18 października 2016 r. przez Prezesa Rady Ministrów. Nadrzędnym celem tej dyrektywy jest osiągnięcie dobrego stanu wód do 2015 r. Wody powierzchniowe, w tym silnie zmienione i sztuczne jednolite części wód, powinny do tego czasu osiągnąć dobry stan chemiczny oraz odpowiednio – dobry stan ekologiczny w przypadku naturalnych jednolitych części wód lub dobry potencjał ekologiczny w przypadku sztucznych lub silnie zmienionych jednolitych części wód. Cele środowiskowe dla wód powierzchniowych zostały oparte głównie na wartościach granicznych poszczególnych wskaźnikach fizykochemicznych, biologicznych i hydromorfologicznych. Przy ustalaniu celów środowiskowych JCWP brano pod uwagę aktualny ich stan, w związku z wymaganiem zgodnie z Ramową Dyrektywą Wodną warunkiem niepogarszania ich stanu.

Dla wód podziemnych Ramowa Dyrektywa Wodna przewiduje następujące główne cele środowiskowe: zapobieganie dopływowi lub ograniczenia dopływu zanieczyszczeń do wód podziemnych, zapobieganie pogarszaniu się stanu wszystkich części wód podziemnych, zapewnienie równowagi między poborem a zasilaniem wód podziemnych oraz wdrożenie działań niezbędnych dla odwrócenia znaczącego i utrzymującego się rosnącego trendu stężenia każdego zanieczyszczenia powstałego wskutek działalności człowieka.

Dla spełnienia wymogu niepogarszania stanu części wód, dla części wód będących w co najmniej dobrym stanie chemicznym i ilościowym, celem środowiskowym będzie utrzymanie tego stanu.

⁸ Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Dz. Urz. WE L 327 z 22 grudnia 2000 r.)

Projekt planu zawiera szereg ustaleń w zakresie ochrony wód, które mają na celu zapobiegać przedostawaniu się zanieczyszczeń do środowiska wodno-gruntowego. Są to ustalenia dotyczące: odprowadzanie ścieków bytowych i przemysłowych oraz zasady odprowadzania i zagospodarowania wód opadowych i roztopowych. Na podstawie powyższego stwierdza się, że realizacja ustaleń zawartych w projekcie planu nie przyczyni się do nieosiągnięcia celów środowiskowych zawartych w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”.

VI. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIE USTALEŃ PROJEKTU MPZP NA POSZCZEGÓLNE KOMPONENTY ŚRODOWISKA

1. Wpływ na klimat lokalny i zanieczyszczenie powietrza

Wprowadzenie możliwości lokalizacji obiektów produkcyjnych znacząco wpłynie na wzrost dotychczasowej emisji gazów i pyłów na omawianym obszarze i w jego otoczeniu. Przewiduje się, że emisja, której źródłem będą instalacje zlokalizowane na poszczególnych działkach budowlanych terenu obiektów produkcyjnych, składów i magazynów (P), nie będzie osiągała wielkości mogących spowodować przekroczenie dopuszczalnych poziomów stężeń zanieczyszczeń na terenach sąsiednich. Brak szczegółowych informacji dotyczących rodzaju i charakterystyki instalacji, które mogą być źródłami emisji, informacji o przewidywanym składzie jakościowym i ilościowym emitowanych substancji, a także podstawowych parametrów emitora, uniemożliwia jednak szczegółowe określenie oddziaływania nowych źródeł emisji zlokalizowanych na terenie obiektów produkcyjnych na jakość powietrza atmosferycznego na obecnym etapie projektowania. Informacje takie zostaną określone w szczegółowych opracowaniach, które są podstawą do wydania stosownych pozwoleń na eksploatację poszczególnych instalacji (na podstawie obowiązujących aktualnie przepisów).

Przewiduje się również zwiększenie stężeń zanieczyszczeń powietrza ze względu na zwiększenie lokalnego natężenia ruchu komunikacyjnego. Należy jednak podkreślić, że przewidywany wzrost natężenia ruchu samochodowego, związanego z obsługą obiektów produkcyjnych dotyczyć będzie wyłącznie nowo projektowanej drogi dojazdowej (KD-D), ponieważ tylko z niej projekt planu dopuszcza dostęp do terenu P. Związana z tym, jak również z ruchem tranzytowym i dojazdowym do terenów MN i U, częściowo nowo projektowaną drogą klasy lokalnej (2KD-L i 3KD-L) emisja gazów i pyłów nie powinna jednak stanowić zagrożenia dla przekroczenia obowiązujących standardów jakości powietrza. Stwierdzić to można na podstawie wyników wielu analiz, prowadzonych w związku z oceną zanieczyszczeń powietrza

atmosferycznego, wymaganą w procedurze uzyskiwania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla dróg, należy stwierdzić, że emisja zanieczyszczeń, w tym przede wszystkim tlenków azotu, najbardziej uciążliwych z emitowanych zanieczyszczeń, nie przekracza i nie będzie przekraczała w przyszłości obowiązujących wartości odniesienia już na powierzchni pasów jezdni lub przy granicy pasa drogowego. Emisja zanieczyszczeń z rosnącej liczby poruszających się pojazdów będzie rekompensowana zmniejszającymi się z roku na rok jednostkowymi wskaźnikami emisji z poszczególnych typów pojazdów. W związku z powyższym nie zaistniała konieczność wprowadzenia rozwiązań ograniczających negatywne oddziaływanie szlaków komunikacyjnych na jakość powietrza atmosferycznego. To samo dotyczyć będzie również drogi krajowej nr 24, której fragment stanowi północna granice obszaru opracowania.

Czasowy wzrost emisji związany będzie także z realizacją inwestycji budowlanych, polegających na budowie obiektów produkcyjnych, usługowych i mieszkalnych oraz nowych szlaków komunikacyjnych. Zanieczyszczenia gazowe, związane z pracą silników maszyn budowlanych oraz zanieczyszczenia pyłowe, powstające w wyniku przemieszczania dużych ilości mas ziemnych i stosowania różnego rodzaju materiałów budowlanych, będą miały charakter punktowy i ograniczony czasowo. Ilość zanieczyszczeń wytwarzanych przez maszyny budowlane będzie stosunkowo niewielka ze względu na ograniczoną powierzchnię, na jakiej będą odbywały się roboty oraz ograniczony czas ich przeprowadzania. Pyły powstające podczas prowadzenia prac budowlanych nie będą miały większego znaczenia w kształtowaniu poziomów emisji dla tych terenów (niewielkie odległości unoszenia powodować będzie czasowy wzrost zapylenia o charakterze lokalnym). Emisja ta będzie zjawiskiem czasowym i nie będzie miała większego znaczenia w długofalowym kształtowaniu jakości powietrza atmosferycznego na omawianym obszarze ani w jego otoczeniu.

Nowymi punktowymi źródłami emisji zanieczyszczeń do powietrza będą instalacje grzewcze zlokalizowane w obrębie powstającej zabudowy. Zapisy projektu planu, w celu ograniczenia negatywnego wpływu lokalizacji nowej zabudowy, nakazują na całym analizowanym obszarze stosowanie w celach grzewczych lub technologicznych paliw charakteryzujących się jak najniższymi wskaźnikami emisji substancji, w tym: paliw gazowych, paliw płynnych, energii elektrycznej lub odnawialnych źródeł energii oraz kotłów na paliwo stałe stosujące technologię zapewniającą minimalne wskaźniki emisji gazów i pyłów.

Realizacja ustaleń planu, ze względu na skalę i położenie dopuszczalnych inwestycji, nie wpłynie na zmianę warunków klimatu lokalnego zabudowanej części wsi Kamionna. Tezę taką

można postawić biorąc pod uwagę zarówno parametry planowanej zabudowy, jak i przeważający zachodni kierunek wiatru.

Dodatkowo poszczególne zapisy planu wpłyną na ograniczenie negatywnych skutków zagospodarowania analizowanego terenu na klimat lokalny i jakość powietrza atmosferycznego. Służyć temu powinno wprowadzenie nakazu zachowania odpowiednich powierzchni biologicznie czynnych, ograniczenie powierzchni zabudowy oraz obowiązek zagospodarowania zielenią wszystkich fragmentów terenów wolnych od utwardzenia.

2. Emitowanie hałasu

Na obszar objęty planem wpływ będą miały zarówno istniejące, jak i planowane źródła hałasu. Będą to źródła hałasu komunikacyjnego samochodowego oraz hałasu przemysłowego, zlokalizowane w granicach planu oraz poza nim.

Realizacja ustaleń planu uniemożliwi, w granicach obszaru planu, mieszanie funkcji produkcyjnej, dla której nie definiuje się wymagań akustycznych w środowisku, z funkcją mieszkaniową lub usługową, objętą ochroną akustyczną. Dodatkowo w ustaleniach planu na terenie zabudowy usługowej (U) zapisano zakaz lokalizacji usług w zakresie: ochrony zdrowia, opieki społecznej lub oświaty, wymagających zapewnienia standardów akustycznych.

Za szczególnie pozytywne rozwiązanie problemu z zachowaniem dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, biorąc pod uwagę bliskość drogi krajowej nr 24, należy uznać przeznaczenie terenu wzdłuż istniejącej ul. Powstańców Wielkopolskich, który w studium zapisany został jako teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz towarzyszących usług, wymagającej odpowiedniego komfortu akustycznego na zabudowę wyłącznie usługową, dla której nie ustalono standardów akustycznych.

Przepisy art. 114 ust. 1 *Ustawy Prawo ochrony środowiska* nakazują, aby przy sporządzaniu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, różnicując tereny o różnych funkcjach lub różnych zasadach zagospodarowania, wskazać tereny, które należą do poszczególnych rodzajów terenów (wskazanych w art. 113 ust. 2 ww. ustawy), dla których ustalone są dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku, określone w *Rozporządzeniu Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku*⁹. Jediną kategorią terenów wskazanych pod zabudowę w projekcie planu miejscowego, o zdefiniowanym komforcie akustycznym są 3 tereny MN, dla których ustalono zachowanie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisko jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.

⁹ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz.U. z 2014 r., poz. 112)

Potencjalnym źródłem hałasu dla planowanych w granicach planu terenów MN jest droga krajowa nr 24 oraz teren obiektów produkcyjnych, składów i magazynów. Biorąc jednak pod uwagę natężenie ruchu i dopuszczalną prędkość na drodze krajowej sąsiadującej z opracowaniem oraz odległość aż 200 m od ww. drogi do planowanych terenów MN można stwierdzić, że na tych terenach nie dojdzie do przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, związanego ze źródłem hałasu, jakim jest droga krajowa nr 24.

Zdecydowana większość analizowanego obszaru przeznaczona została w projekcie planu na teren obiektów produkcyjnych, składów i magazynów. Powstanie nowych obiektów produkcyjnych może wiązać się z lokalizacją nowych źródeł hałasu. Wśród uciążliwych akustycznie obiektów przemysłowych znaleźć się mogą zarówno duże zakłady przemysłowo-magazynowe, jak i drobne zakłady rzemieślnicze. Głównymi źródłami hałasu są znajdujące się w nich: instalacje wentylacyjne, sprężarkownie, chłodnie, czerpnie, wyrzutnie, maszyny do obróbki metali i drewna, maszyny budowlane oraz transport zakładowy. Brak szczegółowych informacji dotyczących rodzaju i charakterystyki instalacji, która będzie źródłem emisji, uniemożliwia określenie dokładnego poziomu hałasu emitowanego przez nowe źródła emisji zlokalizowane na terenach, na których zapisy planu dopuszczają lokalizację obiektów produkcyjnych. Należy tu jednak podkreślić, że zgodnie z ustawą *Prawo ochrony środowiska* zapewnienie właściwego kształtowania klimatu akustycznego w otoczeniu obiektów przemysłowych i warsztatów rzemieślniczych jest obowiązkiem ich właściciela (lub innego podmiotu posiadającego do nich tytuł prawny). Na mocy *art. 141 i 144 ustawy*, działalność zakładów nie może powodować przekroczenia standardów emisyjnych, jeśli zostały ustalone, ani też powodować przekraczania standardów jakości środowiska poza terenem, do którego zarządzający ma tytuł prawny, a w przypadku utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania, poza tym obszarem. W przypadku stwierdzonego pomiarowo przekraczania dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, powodowanego działalnością zakładu, przez organy ochrony środowiska wydawana jest decyzja o dopuszczalnym poziomie hałasu.

Biorąc powyższe pod uwagę oraz sąsiedztwo (przez drogę KD-L) terenu obiektów produkcyjnych, składów i magazynów z terenami zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, w projekcie planu nakazano nasadzenia zieleni izolacyjnej w formie drzew lub krzewów, o szerokości nie mniejszej niż 8 m, między linią zabudowy na terenie P a terenem drogi KD-L.

Ponadto poprawę klimatu akustycznego w środowisku w otoczeniu zakładów produkcyjnych uzyskać można poprzez zastosowanie tłumików, ekranów i obudów akustycznych, zwiększenie izolacyjności akustycznej przegród zewnętrznych budynków produkcyjnych oraz zwiększenie chłonności akustycznej ścian wewnątrz tych budynków,

wymianę hałaśliwych urządzeń na cichsze, zmianę lokalizacji głównych źródeł hałasu, zmianę ruchu komunikacyjnego na terenie zakładu.

Źródłami hałasu w obszarze planu będą również nowe szlaki komunikacyjne. Jednak jak już wspomniano wcześniej nowa droga klasy dojazdowej (KD-D) będzie przebiegać wyłącznie wzdłuż terenów produkcyjnych i usługowych, niewymagających komfortu akustycznego, natomiast droga klasy lokalnej (KD-L), prowadzić będzie ruch głównie do terenów zabudowy mieszkaniowej i będzie to ruch lokalny, niewpływający w sposób znaczący na pogorszenie klimatu akustycznego.

Jak już wspomniano powyżej głównym źródłem hałasu komunikacyjnego w omawianym rejonie gminy Międzychód jest droga krajowa nr 24. Sytuacja ta została dostrzeżona w strategicznych dokumentach województwa i gminy, dlatego zarówno w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego, jak i w studium uwarunkowań kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy znalazła się obwodnica drogowa wyprowadzająca ruch tranzytowy na północne obrzeża wsi Kamionna. Jej realizacja będzie miała z pewnością pozytywny wpływ na kształtowanie klimatu akustycznego wsi Kamionna, w tym jej analizowanego fragmentu.

Uważa się, że ustalenia planu w zakresie ochrony przed hałasem będą optymalnie zabezpieczyć tereny wymagające komfortu akustycznego przed jego utratą oraz wprowadzą w tym terenie, pożądane z akustycznego punktu widzenia zmiany funkcjonalno-przestrzenne.

3. Oddziaływanie na krajobraz

Realizacja ustaleń planu zdecydowanie wpłynie na zmianę fizjonomii całego obszaru opracowania. Krajobraz z otwartego, rolniczego stanie się tu zamkniętym, całkowicie przekształconym antropogenicznie. Na większości terenu zajętego obecnie przez pola uprawne wprowadzona zostanie intensywna, ale dość niska (do 15 m) zabudowa produkcyjno-magazynowa oraz w mniejszym zakresie zabudowa usługowa do 12 m i zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna do 9 m wysokości.

W celu kształtowania nowego ładu przestrzennego terenów przeznaczonych do zabudowy, projekt planu wprowadza następujące zasady:

- nakaz lokalizacji zabudowy zgodnie z liniami zabudowy wyznaczonymi na rysunku planu;
- nakaz stosowanie na terenie P rozwiązań o wysokich walorach architektonicznych dla elewacjach budynków zlokalizowanych od strony dróg publicznych;

- nakaz nasadzeń zieleni izolacyjnej w formie drzew lub krzewów, o szerokości nie mniejszej niż 5 m, wokół terenu P,
- zakaz lokalizacji reklam na terenach MN, a na terenie P reklam wolno stojących;
- ustalone na nie więcej niż 15 m wysokości budynków;
- zakaz lokalizacji na terenach MN i U nowych napowietrznych sieci infrastruktury technicznej;
- zakaz lokalizacji na terenach MN i U blaszanych budynków pomocniczych;
- zakaz stosowania dla elewacji i dachu kolorystyki o odcieniach różu, fioletu, zieleni i niebieskiego,
- zakaz stosowania ogrodzeń pełnych lub ogrodzeń z betonowych elementów prefabrykowanych od strony dróg publicznych.

4. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi i glebę

W kontekście oceny oddziaływania na środowisko przyrodnicze, przekształcenia powierzchni ziemi są szczególnie istotne, gdyż wpływają na zmiany pozostałych komponentów środowiska przyrodniczego, a ponadto należą do zmian trwałych i długoterminowych.

Zmiany dotychczasowego sposobu użytkowania terenów położonych w granicy planu, realizowane w oparciu o omawiany projekt planu, będą miały znaczący wpływ na powierzchnię ziemi oraz warunki podłoża. Najmniejsze zmiany powierzchni ziemi dotyczyć będą terenu zabudowy usługowej (U), gdyż jest on dość płaski. Wszystkie pozostałe tereny mają mocno urozmaiconą rzeźbę i obejmują znaczne powierzchnie zajęte przez pola uprawne. W celu przekształcenia ich w teren obiektów produkcyjnych, tereny zabudowy mieszkaniowej oraz drogi, konieczne będzie podjęcie działań mających na celu poprawę parametrów powierzchni i podłoża. Powierzchnia terenu przeznaczona pod budowę obiektów produkcyjnych musi zostać pozbawiona naturalnych obniżen i wyniesień terenu. W profilu glebowym, w wyniku podjęcia inwestycji budowlanych, zostaną umieszczone materiały budowlane oraz elementy konstrukcji budowlanych, które w sposób istotny mogą wpłynąć na zmianę naturalnych właściwości gleby. Zasięg bezpośredniego negatywnego oddziaływania na powierzchnię ziemi obejmować będzie więc powierzchnie przeznaczone bezpośrednio pod lokalizację budynków, jak również tereny do nich przylegające. Prace związane z realizacją opisanego zagospodarowania zawsze wiążą się z nieodwracalnym zniszczeniem powierzchni ziemi i gleby. Wykopy związane z fundamentowaniem budynków powodują powstawanie mas ziemnych, które należy w odpowiedni sposób zagospodarować.

Równie negatywne skutki jak wspomniana powyżej zabudowa, będzie za sobą niosła realizacja nowych szlaków komunikacyjnych, umożliwiających obsługę nowo powstających terenów inwestycyjnych, a zwłaszcza, ze względu na duży spadek terenu, fragmentu drogi publicznej klasy lokalnej (3KD-L). Ich budowa będzie wymagała użycia ciężkiego sprzętu budowlanego, umożliwiającego utwardzenie powierzchni oraz zastosowania materiałów budowlanych znacząco zmieniających właściwości podłoża. Wykonanie tych inwestycji spowoduje powiększenie areálu trwale uszczelnionej powierzchni (drogi o nawierzchniach nieprzepuszczalnych), zmiany w jej naturalnym ukształtowaniu (konieczność wyrównania terenu) oraz trwałą utratę właściwości fizycznych, chemicznych i biologicznych.

Biorąc pod uwagę potrzebę pełnego uzbrojenia większości obszaru opracowania należy stwierdzić, że naruszenie powierzchni ziemi i zmiana właściwości podłoża nastąpi także na skutek prowadzenia robót w zakresie sieci infrastruktury technicznej. W związku z prowadzeniem prac może dojść do przekształcenia powierzchni ziemi o charakterze lokalnym i czasowym, wynikającym z konieczności wykonania wykopów, przemieszczenia elementów infrastruktury itd. Trwałe oddziaływanie na warunki gruntowe będzie niosło za sobą natomiast umieszczenie pod powierzchnią terenu elementów wchodzących w skład sieci infrastruktury technicznej. Odpowiednie zabezpieczenie tego typu instalacji będzie najprawdopodobniej wymagało umieszczenia w gruncie materiałów wpływających na jego właściwości. Zjawisko to nie będzie jednak odgrywało znaczącej roli w kształtowaniu powierzchni ziemi oraz zmianie warunków gruntowych, głównie ze względu na niewielką skalę działania.

Długoterminową ingerencją w warunki podłoża będzie natomiast lokalizacja zbiorników bezodpływowych na ścieki, dopuszczona do czasu realizacji kanalizacji sanitarnej na terenach MN. Ich budowa może potencjalnie spowodować zanieczyszczenie środowiska gruntowo-wodnego oraz destabilizację stosunków wodnych. Zagrożeniem dla środowiska gruntowo-wodnego, w przypadku nieprawidłowego użytkowania, mogą stać się również przykładowe oczyszczalnie ścieków dopuszczone na terenie P. Najwłaściwszym rozwiązaniem w tym wypadku byłoby nakazanie w projekcie planu odprowadzania ścieków przemysłowych i bytowych wyłącznie do sieci kanalizacji sanitarnej.

W zależności od stopnia deformacji powierzchni ziemi, przekształceniom ulegną także gleby. Działania mechaniczne powodują zmianę ułożenia warstw podłoża, zmianę składu chemicznego gruntów oraz ich właściwości fizycznych. W wyniku tego powstają nowe grunty, składające się z przemieszanych składników mineralnych rodzimych i sztucznych, zaliczane do gruntów nasypowych. Do największych strat w tym zakresie, ze względu na III klasę bonitacyjną gleb, dojdzie we wschodniej części terenu obiektów produkcyjnych, składów i magazynów.

Realizacja ustaleń planu prowadzić będzie do znacznego wzrostu ilości odpadów, wytwarzanych na terenach przeznaczonych w planie do zabudowy. Odpady powstające na obszarze planu związane będą zarówno z etapem realizacyjnym (odpady budowlane), jak również przede wszystkim z funkcjonowaniem nowych obiektów budowlanych (odpady niebezpieczne, odpady komunalne). W celu uniknięcia zanieczyszczenia gleby, poprzez nieodpowiednią gospodarkę odpadami, zapisy planu ustalają segregację i gromadzenie odpadów w miejscach ich powstawania oraz ich dalsze zagospodarowanie zgodnie z przepisami odrębnymi.

5. Oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne

Ze względu na brak występowania na obszarze objętym opracowaniem wód powierzchniowych oraz znaczną odległość od nich, ustalenia projektu planu nie odnoszą się bezpośrednio do zagadnień, związanych z ochroną zasobów wód powierzchniowych.

Realizacja nowej zabudowy kubaturowej nie powinna znacząco wpłynąć na zmianę stosunków wodnych w obszarze opracowania ani w jego okolicy. Jednakże lokalizacja każdego nowego budynku, jak również roboty w zakresie sieci infrastruktury technicznej i drogowej, skutkować będą między innymi trwałym uszczelnieniem terenów przeznaczonych bezpośrednio pod budynek czy jezdnie oraz ograniczeniem powierzchni umożliwiającej infiltrację wód opadowych lub roztopowych.

Lokalne i czasowe negatywne oddziaływania wystąpią, głównie na skutek prowadzenia różnego rodzaju wykopów i prac przy użyciu ciężkiego sprzętu, powodującego nadmierne zagęszczenie oraz przemieszczenie poszczególnych warstw gruntu, które z kolei prowadzić może do zmian w naturalnym procesie infiltracji wód opadowych i roztopowych.

Realizacja nowej zabudowy stanowi i stanowić będzie źródła ścieków bytowych lub przemysłowych. Biorąc pod uwagę dostępność do sieci kanalizacji sanitarnej, jak również możliwości realizacji tej sieci, projekt planu ustala różny sposób odprowadzania ścieków bytowych i przemysłowych dla poszczególnych terenów:

- na terenie P docelowo do sieci kanalizacji sanitarnej, z dopuszczeniem odprowadzania ich do przyzakładowych oczyszczalni ścieków;
- na terenie U wyłącznie do sieci kanalizacji sanitarnej, z jednoczesnym zakazem lokalizacji zbiorników bezodpływowych na nieczystości ciekłe oraz indywidualnych oczyszczalni ścieków;

- na terenach MN docelowo do sieci kanalizacji sanitarnej, z dopuszczeniem, do czasu jej realizacji, do zbiorników bezodpływowych na nieczystości ciekłe, zakazując jednocześnie lokalizacji indywidualnych oczyszczalni ścieków.

Analizując powyższe, należy oczywiście stwierdzić, że najkorzystniejszy dla środowiska sposób odprowadzania ścieków ustalony został na terenie U, co wynika z dostępności sieci w ul. Powstańców Wielkopolskich. Pozostałe sposoby w zależności od użytkowania, jak również w przypadku szamb od regularnego ich opróżniania, w różny sposób mogą niekorzystnie oddziaływać na środowisko gruntowo-wodne. Należy tu podkreślić, że w przypadku nieszczelności zbiorników bezodpływowych na ścieki może dojść do zanieczyszczenia środowiska gruntowo-wodnego.

Dodatkowo na terenie P nakazano obowiązek wstępnego oczyszczenia ścieków przemysłowych, przed wprowadzeniem ich do kanalizacji sanitarnej, do stopnia odpowiadającego wymogom określonym w przepisach odrębnych.

Zgodnie z ustaleniami projektu planu, na terenach P i MN ustalono zaopatrzenie w wodę pitną z sieci wodociągowej, z dopuszczeniem lokalizacji indywidualnych ujęć wody. W ten sposób dopuszczono budowę i korzystanie ze studni, które stanowią dość łatwą drogę do przenikania zanieczyszczeń do środowiska gruntowo-wodnego. Jednocześnie korzystanie z indywidualnych ujęć wody może wpłynąć na zmniejszenie zasobów ilościowych wód podziemnych.

Drugą grupę ścieków stanowią wody opadowe i roztopowe. W projekcie planu dopuszczono na terenach przeznaczonych do zabudowy, do czasu realizacji kanalizacji deszczowej, zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych na działce budowlanej, w szczególności odprowadzanie ich do dołów lub studni chłonnych oraz stosowanie nawierzchni przepuszczalnych, w przypadku terenu U również odprowadzanie do rowów otwartych, pod warunkiem zastosowania urządzeń podczyszczających ścieki z zanieczyszczonych powierzchni szczelnych przed wprowadzeniem ich do wód lub do ziemi. W przypadku terenów komunikacji projekt planu zakłada natomiast odprowadzenie wód opadowych i roztopowych do sieci kanalizacji deszczowej, rowów przydrożnych, lub drenokolektorów, z dopuszczeniem dla terenów KDW zastosowania nawierzchni umożliwiającej infiltrację wód do gruntu.

Powyższe rozwiązania uznaje się za prawidłowe z punktu widzenia racjonalnego gospodarowania zasobami wodnymi. Zatrzymanie części wód opadowych ogranicza degradację środowiska, spowodowaną uszczelnieniem terenu, powoduje podniesienie zwierciadła wód gruntowych i lepsze zasilanie istniejących nawet w znacznej odległości cieków.

Ponadto w zakresie zapewnienia warunków infiltracji wód istotne są zapisy projektu planu w zakresie parametrów zabudowy na terenach pod nią przeznaczonych. Chodzi tu głównie o nakaz zachowania odpowiednio dużych minimalnych powierzchni biologicznie czynnych w obrębie terenów MN nie mniej niż 50% działki, dla terenu U nie mniej niż 30% działki, a dla terenu P przynajmniej 20% działki budowlanej. Dodatkowo zgodnie z projektem planu wszystkie nieutwardzone fragmenty terenów zagospodarowane mają być zielenią. Podjęte działania mają na celu ograniczenie uszczelnienia gruntu oraz zachowanie możliwie największych powierzchni zielonych, umożliwiających naturalną filtrację wód do gruntu oraz zapobieganie odpływowi wód z terenu opracowania.

Należy stwierdzić, iż ww. rozwiązania w sposób optymalny zabezpieczą środowisko gruntowo-wodne przed zanieczyszczeniem zarówno ściekami przemysłowymi, bytowymi, jak również wodami odpadowymi i roztopowymi, dopiero po realizacji sieci wodociągowej oraz sieci kanalizacji sanitarnej.

6. Oddziaływanie na szatę roślinną i różnorodność biologiczną

Realizacja znacznej części ustaleń projektu planu wpłynie w sposób niekorzystny na roślinność omawianego obszaru. Na skutek wprowadzania nowego, w większości bardzo intensywnego, zainwestowania występująca na omawianym obszarze stosunkowo uboga szata roślinna ulegnie silnym przekształceniom, a w dużej części zostanie usunięta. Dewastacji ulegnie roślinność niska, reprezentowana głównie przez siedliska segetalne związane z polami uprawnymi oraz pospolite gatunki roślin ruderalnych, porastająca tereny przeznaczone bezpośrednio pod realizację inwestycji na terenach przeznaczonych pod zabudowę oraz nowe inwestycje komunikacyjne. Powierzchnie, w obrębie których posadowione będą budynki oraz zlokalizowane zostaną szlaki komunikacyjne o utwardzonej i uszczelnionej powierzchni, zostaną trwale pozbawione pokrywy roślinnej.

Niekorzystny wpływ na tutejszą szatę roślinną wystąpi również na etapie realizacji większości inwestycji (budynków, dróg). W trakcie prowadzenia prac budowlanych czasowo i lokalnie zniszczona zostanie również roślinność występująca na terenach sąsiadujących z planowaną zabudową, wykorzystywanych m.in. jako tymczasowe drogi dojazdowe lub miejsce składowania materiałów budowlanych. Przewiduje się jednak, że po zakończeniu prac realizacyjnych oddziaływania te ustąpią.

Ochronie różnorodności biologicznej na omawianych terenach służyć będą jedynie ustalone w projekcie planu powierzchnie biologicznie czynne: dla terenów MN nie mniej niż 50% działki, dla terenu U nie mniej niż 30% działki, a dla terenu P przynajmniej 20% działki

oraz nakaz zagospodarowania zielenią wszystkich nieutwardzonych fragmentów terenów. Pozytywny wpływ na bioróżnorodność może mieć również nakaz nasadzenia wzdłuż granic terenu P zieleni izolacyjnej w formie drzew lub krzewów, o szerokości nie mniejszej niż 5 m.

Realizacja ustaleń planu spowoduje zatem przekształcenie powierzchni porośniętych roślinami o ograniczonym składzie gatunkowym i określonym okresie wegetacji, w znacznie mniejsze powierzchnie porośnięte za to bardziej trwałymi gatunkami roślin np. drzewami. W kontekście różnorodności biologicznej istotne będzie jednak to, jaka roślinność zostanie wprowadzona na dany teren. Ważne jest, aby charakteryzowała się odpowiednim doбором i zróżnicowaniem gatunkowym oraz gęstością nasadzeń.

Podsumowując, stwierdza się, że ustalenia planu w istotny sposób wpłyną na zmniejszenie terenów zajmowanych dotychczas przez zbiorowiska roślinne. Zniszczeniu ulegną jednak wyłącznie zbiorowiska synantropijne, w większości segetalne, mające niewielką wartość przyrodniczą.

7. Oddziaływanie na faunę

Ubytek i zniszczenie znacznej części potencjalnych siedlisk na skutek wprowadzania budynków na tereny niezabudowane, wpłynie na ograniczenie powierzchni stanowiącej środowisko życia występujących tu gatunków zwierząt. Dodatkowo ogrodzenia, które mogą powstać wzdłuż granic działek budowlanych stanowiąc będą barierę przestrzenną dla wielu gatunków zwierząt, przez co nie będą się one mogły swobodnie przemieszczać, zarówno w obrębie omawianych obszarów, jak również z i do obszarów poza planem.

Zmniejszenie powierzchni życiowej oraz ograniczenie dostępności do bazy pokarmowej (szczególnie w przypadku małych zwierząt, których zdolności migracyjne są niewielkie), powodować będzie wypieranie gatunków związanych z terenami rolniczymi i niezagospodarowanymi oraz stopniowe zastępowanie ich gatunkami przystosowanymi do życia w bezpośrednim sąsiedztwie zabudowy. Przewiduje się jednak, że z uwagi na dotychczasowy charakter tych terenów, jak i sąsiedztwo drogi krajowej nr 24 powodującej hałas i wibracje, skala negatywnego oddziaływania na zamieszkujące ten obszar zwierzęta nie będzie znacząca.

Czasowy oraz ograniczony przestrzennie, niekorzystny wpływ na organizmy żywe, w tym na zwierzęta, wystąpi na etapie realizacji poszczególnych inwestycji, wymagających prowadzenia prac budowlanych z wykorzystaniem ciężkiego sprzętu. Działania te wiązać się będą z generowaniem hałasu (silniki maszyn) oraz zniszczeniem pokrywy roślinnej w obrębie części terenu (tymczasowe drogi dojazdowe, miejsca składowania materiałów budowlanych), co skutkować będzie wycofywaniem się z tych terenów poszczególnych gatunków zwierząt.

Ze względu na bezpośrednie sąsiedztwo znacznych terenów otwartych, zakłada się, że zwierzęta z analizowanego obszaru przeniosą się na okoliczne pola i łąki. Inwestycje wynikające z ustaleń planu miejscowego nie powinny zatem spowodować zmniejszenia liczebności większości gatunków zwierząt żyjących na obszarze objętym planem.

8. Oddziaływanie na obszary chronione na podstawie przepisów odrębnych

Uwzględniając wyjaśnienia zawarte w rozdziale III.3. dotyczące Międzychodzkiego Obszaru Chronionego Krajobrazu nie stwierdza się, aby istniały przesłanki dla specjalnej ochrony tego obszaru. Należy jednak zauważyć, że obszar chronionego krajobrazu obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względów na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem. Ustalenia planu poprzez zmianę przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, przyczynić się mogą do całkowitej zmiany krajobrazu tego obszaru, co w pewnym stopniu wpłynie również na krajobraz w granicach obszaru chronionego. Należy tu jednak podkreślić, że analizowany fragment wsi Kamionna, ze względu na bezpośrednie sąsiedztwo drogi krajowej nr 24, nie jest predestynowany do pełnienia funkcji związanych z turystyką i wypoczynkiem. Ponadto, jak wspomniano powyżej Międzychodzki OChK zachował byt prawny, ale z uwagi na brak wydanej nowej uchwały, pozbawiony jest ram prawnych.

Ponadto zachodnia część opracowania położona jest w granicach otuliny Pszczewskiego Parku Krajobrazowego, która stanowi strefę ochronną tego parku i ma zabezpieczać go przed zagrożeniami zewnętrznymi wynikającymi z działalności człowieka. Otulina stanowi teren, który nie podlega ochronie ze względu na walory przyrodnicze, krajobrazowe czy historyczne. Jej wyznaczenie ma charakter fakultatywny. Należy jednak zaznaczyć, że obecnie obowiązująca ustawa o ochronie przyrody nie upoważnia do określenia zakazów i ograniczeń, które mogłyby obowiązywać na terenie otuliny. Na terenie otulin nie powinno się jednak prowadzić działalności zarażającej parkom. Uwzględniając planowane w projekcie przeznaczenie i zagospodarowanie terenów, położenie w sąsiedztwie terenów zurbanizowanych wsi Kamionna, na terenie o niskich walorach przyrodniczo-krajobrazowych, uznaje się, że planowane zamierzenia inwestycyjne nie są sprzeczne z celem utworzenia otuliny Pszczewskiego Parku Krajobrazowego, a tym samym nie powinny zagrażać walorom i zasobom ww. Parku.

9. Oddziaływanie na zasoby naturalne

Na terenie objętym planem do najistotniejszych zasobów naturalnych zaliczyć należy:

- udokumentowane złoża kruszywa naturalnego,

- wody podziemne, które w omawianym rejonie należą do Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 146,
- kompleks gruntów rolnych klasy IIb.

Zgodnie z ustawą Prawo geologiczne i górnicze udokumentowane złoża podlegają ochronie. Definicji samej ochrony ustawodawca, co prawda nie określił, jednak wskazówki co do tego można znaleźć w „Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju”. W celu zachowania wartości użytkowych złóż kopalin mających znaczenie strategiczne dla gospodarki państwa, w tym zachowania bezpieczeństwa energetycznego kraju w perspektywie roku 2030 i późniejszych lat, konieczna jest delimitacja obszarów występowania strategicznych złóż kopalin i podjęcie działań w zakresie ich ochrony przed stałą zabudową i inwestycjami liniowymi oraz wprowadzenie ograniczeń, co do sposobu gospodarowania na tych terenach. Wskazanie tych obszarów jest szczególnie istotne dla terenów występowania złóż, których eksploatacja nie została jeszcze podjęta. Oprócz określenia przestrzennego występowania złóż (delimitacji) należy także zdefiniować rodzaje działań możliwych do prowadzenia na tych terenach do czasu rozpoczęcia eksploatacji tych złóż. Wyniki ustaleń dla tych złóż winny być wprowadzone zarówno do strategii wojewódzkich, jak i do planów zagospodarowania przestrzennego wszystkich kategorii.

W związku z brakiem ww. wytycznych, a co za tym idzie możliwości obiektywnej weryfikacji zagrożeń nie można stwierdzić, w jaki sposób ustalenia analizowanego projektu planu miejscowego wpłyną negatywnie na zasoby kruszywa naturalnego złoża „Kamionna EG”.

Ochrona złóż eksploatowanych, polega na kompleksowym wykorzystaniu zasobów w granicach ich udokumentowania, a następnie skutecznej i właściwej z punktu widzenia przestrzennego i ochrony środowiska rekultywacji wyrobisk.

Sposób zagospodarowania powierzchni omawianego obszaru mógłby mieć wpływ na kształtowanie jakości wód podziemnych, w kontekście częściowego położenia w zasięgu GZWP „Subzbiornik Jezioro Bytyńskie – Wronki – Trzciel”. Należy jednak podkreślić, że utwory wodonośne tego zbiornika występują bardzo głęboko, co opisane zostało w rozdziale II.3.5, zatem niebezpieczeństwo zanieczyszczenia tych wód jest mało prawdopodobne.

W przypadku realizacji ustaleń planu całkowitej degradacji ulegną grunty rolne klasy IIb, zlokalizowane w północno-wschodniej części opracowania. Realizacja zabudowy produkcyjnej i drogi spowodują zmianę ułożenia warstw podłoża, zmianę składu chemicznego gruntów oraz ich właściwości fizycznych. W wyniku tego powstaną nowe grunty, składające się z przemieszanych składników mineralnych rodzimych i sztucznych, zaliczane do gruntów nasypowych.

10. Emitowanie promieniowania elektromagnetycznego

Projekt planu nie przewiduje na omawianych terenach żadnych nowych, znaczących emitorów promieniowania elektromagnetycznego.

W analizowanym dokumencie nie odniesiono się do możliwości lokalizacji stacji bazowych telefonii komórkowej, stanowiących źródło promieniowania elektromagnetycznego. Dopuszczenia i ograniczenia w tym zakresie uregulowane zostały w *Ustawie z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnej*¹⁰, która jest aktem nadrzędnym w stosunku do planu miejscowego.

11. Oddziaływanie na dobra materialne i dziedzictwo kulturowe

Obszar opracowania położony jest w całości poza terenami górniczymi, a także terenami narażonymi na niebezpieczeństwo powodzi oraz zagrożonymi osuwaniem się mas ziemnych. Nie przewiduje się zatem, aby dobra materialne zlokalizowane w granicach obszaru objętego planem zagrożone były zniszczeniem lub uszkodzeniem.

Realizacja ustaleń planu na obszarze obecnie prawie niezaiwestowanym, skutkować będzie natomiast zwiększeniem ilości dóbr materialnych na obszarze opracowania.

Ze względu na brak występowania w granicach projektu planu jakichkolwiek dóbr kultury, stanowiących dziedzictwo kulturowe, zapisy analizowanego dokumentu nie odnoszą się do tego zagadnienia.

12. Oddziaływanie na ludzi

Projekt planu w sposób odpowiedni reguluje kwestie związane z: ochroną jakości powietrza atmosferycznego, gospodarką wodno-ściekową (w przypadku realizacji wodociągu i sieci kanalizacji sanitarnej), czy ochroną przed hałasem. Wprowadzając poszczególne ustalenia (opisane we wcześniejszych rozdziałach niniejszej prognozy), ogranicza się negatywny wpływ na jakość życia i zdrowie przyszłych mieszkańców terenów opracowania.

Główną przyczyną występowania okresowego dyskomfortu, przede wszystkim dla mieszkańców sąsiednich terenów zabudowy mieszkaniowo-usługowej (za zachodnią granicą opracowania), mogą być prace budowlane, związane z realizacją nowych obiektów budowlanych. Na skutek tych prac należy spodziewać się zwiększonej emisji hałasu, której źródłem będą pracujące maszyny i urządzenia, a także zwiększonej emisji gazowych i pyłowych, generowanych podczas prowadzenia prac ziemnych. Należy jednak przypuszczać, że prace te

¹⁰ Ustawa z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnej (Dz.U. Nr 106, poz. 675 z 2010 r., z późn. zm.)

będą prowadzone etapowo, przede wszystkim w porze dziennej i nie będą stanowić uciążliwości w godzinach nocnych. Zatem ze względu na charakter wspomnianego oddziaływania (krótkotrwale i chwilowe), nie przewiduje się jego istotnego wpływu na kształtowanie lokalnego klimatu akustycznego. Ponadto zasięg oddziaływania prowadzonych inwestycji budowlanych powinien zamykać się w granicy danej działki.

Reasumując, nie należy spodziewać się niekorzystnego oddziaływania na ludzi, w związku ze zmianami dotychczasowego sposobu przeznaczenia i zagospodarowania terenów, jakie zostały zaproponowane w projekcie planu miejscowego.

13. Oddziaływanie transgraniczne

Planowane przedsięwzięcia mają charakter lokalny i nie będą emitować zanieczyszczeń mogących przemieszczać się na dalekie odległości. Ponadto, z uwagi na położenie gminy Międzychód, realizacja zapisów analizowanej zmiany planu miejscowego nie spowoduje transgranicznych oddziaływań na środowisko przyrodnicze.

VII. ROZWIĄZANIA ZAPOBIEGAJĄCE LUB OGRANICZAJĄCE NEGATYWNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO, W TYM ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE

Przyjęcie proponowanych w analizowanym projekcie planu rozwiązań wywoła duże i znaczące zmiany w środowisku. Zapisy projektu są jednak w większości na tyle precyzyjne, że w przypadku realizacji ustaleń tego dokumentu powinny zapewnić optymalną ochronę środowiska przyrodniczego zarówno w granicach obszaru objętego projektem planu, jak i w jego otoczeniu. Nie przewiduje się zatem, aby rezultaty realizacji planu w sposób szczególny negatywnie wpływały na środowisko

W związku z powyższym uważa się za niepotrzebne wskazywanie rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko. Można jedynie podkreślić, że należy dążyć do jak najszybszej rozbudowy sieci kanalizacji sanitarnej i sieci wodociągowej w omawianym rejonie wsi Kamionna.

Ponadto zwraca się uwagę, iż w trakcie realizacji zabudowy należy zadbać o to, aby przed rozpoczęciem prac budowlanych na powierzchni obecnie nieprzekształconej, zdjąć warstwę humusową i wykorzystać ją odpowiednio po zakończeniu robót. Dotyczy to przede wszystkim obszaru w zachodniej części opracowania, w obrębie którego występują gleby IIIb klasy bonitacyjnej.

Podczas prac nad analizowanym projektem rozważano kilka rozwiązań alternatywnych. Dotyczyły one przede wszystkim przebiegu układu komunikacyjnego obsługującego nowe tereny inwestycyjne. Analizowano kilka wariantów przebiegu drogi klasy dojazdowej do terenu obiektów produkcyjnych, składów i magazynów. Ostatecznie wybrano wariant, który został zaakceptowany i uzgodniony przez z GDDKiA.

Innym rozwiązaniem alternatywnym jest przeznaczenie terenu U wyłącznie na zabudowę usługową. Początkowo rozważano na nim funkcję mieszkaniową jednorodzinną, sugerowaną w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Jednak ze względu na bezpośrednie sąsiedztwo drogi krajowej nr 24 oraz planowanego terenu produkcyjno-magazynowego, zdecydowano przeznaczyć go do zabudowy usługowej niewymagającej komfortu akustycznego, co dopuszczone zostało ustaleniami ww. studium oraz, co z punktu widzenia sporządzanej prognozy oddziaływania na środowisko uznaje się za prawidłowe rozwiązanie.

VIII. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PLANU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA

Na skutek realizacji ustaleń planu miejscowego zostanie aktywizowany duży teren pod funkcje produkcyjno-magazynowe oraz dużo mniejsze pod funkcję usługową i mieszkaniową. Jednym z założeń projektu mpzp gminy Międzychód – dla części obrębu Kamionna, dla obszaru w rejonie ulic Poznańskiej i Powstańców Wielkopolskich jest również rozbudowa układu komunikacyjnego oraz realizacja nowych elementów sieci infrastruktury technicznej.

W kontekście ustaleń omawianego w prognozie projektu planu istotne będzie zatem prowadzenie monitoringu szczególnie w zakresie:

- rodzajów i ilości zanieczyszczeń emitowanych do powietrza atmosferycznego,
- ilości pobieranych wód podziemnych oraz jakości wód podziemnych w granicach analizowanego obszaru,
- jakości odprowadzanych do sieci kanalizacji sanitarnej ścieków przemysłowych,
- poziomów hałasu przemysłowego – na granicach sąsiadujących z zakładem terenów zabudowy, wymagających ochrony akustycznej w środowisku (zlokalizowanych w granicach i poza granicami planu).

Skutki realizacji postanowień planu podlegać będą bieżącym pomiarom, ocenom oraz analizom wpływu na środowisko wielu czynników, prowadzonym w ramach Państwowego

Monitoringu Środowiska¹¹ przez zobligowane do tego instytucje i służby. Stosownie do art. 10 ust. 2 Dyrektywy 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. *w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko* dla monitoringu znaczącego wpływu na środowisko realizacji planów możliwe będzie wykorzystanie istniejącego systemu monitoringu, w celu uniknięcia jego powielania.

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, Państwowy Instytut Geologiczny, starosta powiatu, prowadzą monitoring poszczególnych komponentów środowiska, w tym jakości powietrza, jakości wód, jakości gleby i ziemi, hałasu i pól elektromagnetycznych, w zakresie określonym w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* oraz ustawie z dnia 18 lipca 2001 r. *Prawo wodne*.

Zakres i częstotliwość monitoringu obejmującego pomiary stężeń zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego, badania poszczególnych wskaźników zanieczyszczenia wód podziemnych, a także pomiary poziomów hałasu na terenach zlokalizowanych na analizowanym obszarze będą zatem dostosowane do zakresu i częstotliwości monitoringu prowadzonego w ramach programów Państwowego Monitoringu Środowiska. Pomiary i badania prowadzone w celu określenia stanu poszczególnych komponentów środowiska prowadzone będą natomiast zgodnie z metodyką i wymogami określonymi w poszczególnych rozporządzeniach¹², a także specjalistycznych opracowaniach – określających metodyki referencyjne, odnoszące się do sposobu analizowania stanu jakości poszczególnych komponentów środowiska. Stosowanie właściwych metodyk prowadzenia badań i pomiarów jest niezwykle istotne ze względu na ograniczenie możliwości wystąpienia błędów w ostatecznej ocenie jakości poszczególnych komponentów środowiska.

Ze względu na specyfikę zaproponowanej w projekcie planu funkcji części terenów konieczne będzie natomiast prowadzenie monitoringu w znacznie szerszym zakresie. Obecność potencjalnych instalacji, których funkcjonowanie związane jest z emisją zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego, poborem wód podziemnych wymaga szczególnego podejścia w zakresie kontroli ich oddziaływania na poszczególne komponenty środowiska.

W celu monitorowania skutków realizacji ustaleń planu na całym obszarze opracowania proponuje się coroczne dokonanie analizy wyników badań i pomiarów prowadzonych w zakresie i częstotliwości określonej w odpowiednich decyzjach sektorowych, jakie zostaną wydane dla

¹¹ utworzonemu ustawą z dnia 20 lipca 1991 r. *o Inspekcji Ochrony Środowiska*

¹² w tym m.in. w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 15 listopada 2011 r. *w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych* (Dz. U. 2011 Nr 258, poz. 1550), rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 20 grudnia 2011 r. *zmieniające rozporządzenie w sprawie wymagań w zakresie prowadzenia pomiarów poziomów substancji lub energii w środowisku przez zarządzającego drogą, linią kolejową, linią tramwajową, lotniskiem lub portem* (Dz. U. 2011 Nr 288 poz.1697)

funkcjonujących w przyszłości instalacji, zlokalizowanych na terenach położonych w granicach obszaru opracowania. Należy jednocześnie zaznaczyć, iż ustalenia projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego jedynie wskazują na możliwe sposoby zagospodarowania i użytkowania terenów i nie są jednoznaczne z ich realizacją w momencie jego uchwalenia. Z uwagi na powyższe, szczegółowe określenie częstotliwości monitoringu oraz podanie jego zakresu, w kontekście oddziaływania projektowanej zabudowy na terenach dotąd niezabudowanych, nie jest możliwe na obecnym etapie projektowania. Nie mniej jednak, należy zauważyć, iż zakres i częstotliwość prowadzonego monitoringu powinien być dostosowany do stopnia zaawansowania realizacji poszczególnych inwestycji.

IX. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Prognoza oddziaływania na środowisko stanowi podstawowy dokument, niezbędny do przeprowadzenia postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji w tym przypadku zmiany planu miejscowego. Obowiązek jej opracowania wynika bezpośrednio z zapisów *Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko* oraz ustawy z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*.

Podstawowym celem prognozy oddziaływania na środowisko jest diagnoza stanu środowiska i wskazanie potencjalnego negatywnego oddziaływania realizacji ustaleń planu na środowisko. Niniejsza prognoza dotyczy oceny oddziaływania na środowisko projektu mpzp gminy Międzychód – dla części obrębu Kamionna, dla obszaru położonego w rejonie ulic Poznańskiej i Powstańców Wielkopolskich. Analizie i ocenie poddano projekt uchwały Rady Miejskiej Międzychodu, zawierający ustalenia realizacyjne planu oraz rysunek projektu planu w skali 1:1000.

W pierwszej części prognozy scharakteryzowano środowisko przyrodnicze w podziale na poszczególne komponenty oraz ich wzajemne powiązania, w tym: warunki geologiczno-gruntowe, rzeźbę terenu, warunki glebowe, warunki wodne, florę, faunę, klimat lokalny i wartości kulturowe. Określono także istniejący stan środowiska pod względem ochrony zasobów przyrodniczych i walorów krajobrazowych, jakości powietrza, jakości wód, klimatu akustycznego oraz emitorów promieniowania elektromagnetycznego. Najważniejszym wnioskiem z tej części opracowania jest fakt położenia obszaru opracowania w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu „H” Międzychód oraz bliskość znaczącego emitora hałasu komunikacyjnego, jakim jest droga krajowa nr 24.

W drugiej części szczegółowo omówiono zapisy projektu planu. Projekt planu wyznacza duży teren obiektów produkcyjnych, składów i magazynów (P), mniejsze tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (MN) i usługowej (U) oraz tereny komunikacji i infrastruktury, obsługujące nowe tereny inwestycyjne. Wskazano również na powiązania ustaleń projektu planu z zapisami „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Międzychód”. Stwierdzono, że projekt planu jest całkowicie zgodny ze studium. Ponadto ustalono, że ze względu na prawomocny wyrok sądu na obszarze Międzychodzkiego Obszaru Chronionego Krajobrazu nie obowiązują żadne zakazy i inne ustalenia. Wykazano również, że potencjalnym negatywnym skutkiem dla środowiska i przestrzeni, jakie mogłyby wystąpić w przypadku braku realizacji ustaleń projektu planu jest niekontrolowana zabudowa obecnych pól uprawnych oraz zagrożenia zanieczyszczeniem gleb i wód podziemnych nawozami i środkami ochrony roślin stosowanymi na istniejących terenach rolniczych. Stwierdzono również, że na analizowanym fragmencie gminy Międzychód najistotniejszym problemem ochrony środowiska ważnych z punktu widzenia projektu sporządzanego dokumentu jest hałas komunikacyjny związany z ruchem samochodowym na drodze krajowej nr 24.

Następnie omówiono podstawowe cele ochrony środowiska, formułowane na szczeblu międzynarodowym, krajowym i lokalnym, istotne z punktu widzenia projektu planu. W tym zakresie przeanalizowano następujące dokumenty: Dyrektywę Rady z dnia 21 maja 1991 r. *dotycząca oczyszczania ścieków komunalnych*, Dyrektywę Rady z dnia 27 września 1996 r. *w sprawie ocen i zarządzania jakością otaczającego powietrza*, *II Politykę Ekologiczną Państwa* oraz *Politykę ekologiczną państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016*.

W kolejnej, głównej części opracowania, omówiono potencjalne oddziaływanie realizacji ustaleń projektu planu na poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego. Streszczając tę część należy stwierdzić, co następuje:

- Nowymi punktowymi źródłami emisji zanieczyszczeń do powietrza będą instalacje grzewcze zlokalizowane w obrębie powstającej zabudowy. Planowane są również nowe źródła liniowe w postaci nowych dróg. Realizacja ustaleń planu nie powinna wpłynąć w znaczący sposób na zmianę warunków klimatu lokalnego i jakość powietrza atmosferycznego.
- Ustalenia planu w zakresie ochrony przed hałasem będą optymalnie zabezpieczyć tereny wymagający komfortu akustycznego przed jego utratą oraz wprowadzą w tym terenie, pożądane z akustycznego punktu widzenia zmiany funkcjonalno-przestrzenne.

- Realizacja ustaleń planu miejscowego doprowadzi do znaczących zmian krajobrazu. Krajobraz z otwartego, rolniczego może stać się zamkniętym, całkowicie przekształconym antropogenicznie.
- Zmiany dotychczasowego sposobu użytkowania, będą miały istotny wpływ na powierzchnię ziemi oraz warunki podłoża, szczególnie w miejscach lokalizacji budynków, dojazdów, dojazdów i miejsc postojowych dla samochodów.
- Rozwiązania planu miejscowego w zakresie gospodarki wodno-kanalizacyjnej, w sposób optymalny zabezpieczą środowisko gruntowo-wodne przed zanieczyszczeniem zarówno ściekami przemysłowymi, bytowymi, jak również wodami odpadowymi i roztopowymi, dopiero po realizacji sieci wodociągowej oraz sieci kanalizacji sanitarnej.
- Ustalenia planu w istotny sposób wpłyną na zmniejszenie terenów zajmowanych dotychczas przez zbiorowiska roślinne. Zniszczeniu ulegną jednak wyłącznie zbiorowiska synantropijne, w większości segetalne, mające niewielką wartość przyrodniczą.
- Ze względu na bezpośrednie sąsiedztwo znacznych terenów otwartych, zakłada się, że zwierzęta z analizowanych terenów przeniosą się na okoliczne pola i łąki.
- Ustalenia planu nie wpłyną negatywnie walory Obszaru Chronionego Krajobrazu „H” Międzychód, jak również walory i zasoby Pszczewskiego Parku Krajobrazowego.
- Nie należy spodziewać się niekorzystnego oddziaływania na ludzi, w związku ze zmianami dotychczasowego sposobu przeznaczenia i zagospodarowania terenów, jakie zostały zaproponowane w projekcie planu miejscowego.
- Nie przewiduje się, aby dobra materialne zlokalizowane w granicach obszaru objętego planem zagrożone były zniszczeniem w wyniku realizacji jego ustaleń.

W piątej części prognozy odniesiono się do rozwiązań mających na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji planu, w tym rozwiązań alternatywnych. Stwierdzono tu, że w projekcie planu ustalono optymalne rozwiązania zapobiegające i ograniczające negatywne oddziaływanie na środowisko przyrodnicze oraz dokonano właściwego wyboru rozważanych rozwiązań alternatywnych w zakresie terenu zabudowy usługowej (U) oraz układu komunikacyjnego.

W ostatniej części prognozy odniesiono się do przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień planu. Stwierdzono, że szczególnie istotne będzie monitorowanie: rodzajów i ilości zanieczyszczeń emitowanych do powietrza atmosferycznego, ilości

pobieranych wód podziemnych oraz jakości wód podziemnych w granicach analizowanego obszaru, jakości odprowadzanych do sieci kanalizacji sanitarnej ścieków przemysłowych oraz poziomów hałasu przemysłowego.

Sporządzenie i uchwalenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Międzychód – dla części obrębu Kamionna, dla obszaru położonego w rejonie ulic Poznańskiej i Powstańców Wielkopolskich pozwoli na sformułowanie szczegółowych rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych, umożliwiających przede wszystkim rozwój terenów produkcyjno-magazynowych i usługowych, dających nowe miejsca pracy, a także terenów mieszkaniowych jednorodzinnych wraz z odpowiednią obsługą komunikacyjną.